ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 39 (289) ◆ Середа, 4 березня 1992 року ◆ Ціна 30 коп.

А ВОНА ПРИЙШЛА

Можна було б з приводу цієї картинки посміятися, покепкувати, познущатися над нашими одвічними порядками.

Але давайте не будемо.

Бо перефарбовування громадських парканів — явна ознака того, що прийшла весна.

Так ми вже звикли, що навіть весна має ознаку кампанії.

Але хіба від того вона, весна, перестає бути прекрасною?

Фото Валерія ІНЮТИНА.

ЯК СТАЛО відомо, ранком 3 березня гвардійцями Молдови було атаковано частину військ СНД, дислоковану в селі Кочієри в трьох кілометрах від міста Дубоссари. Коли військові спробували вивезти автобусами жінок, дітей та інших цивільних з території військового містечка, колону атакували гвардійці. Зав'язався бій. Є вбиті й поранені і серед військових, і серед цивільних. Серед поранених — фотокореспондент «Голосу України» Олександр Глядєлов. Колону було заблоковано в Кочієрах. МЗС України вживає заходи, щоб вплинути на владу Молдови, і звільнити цивільне населення, серед якого є й громадяни України. Щоб допомогти пораненим виїхати з місця бойових дій, в Молдову виїхали кореспонденти «Голосу України».

ПОВЕРНЕННЯ ДО ЛАТА

Латвія виведе з обігу карбованець і повернеться до своєї довоєнної грошової одиниці — лата, заявив в інтерв'ю агенції Ассошіейтед Пресс заступник Голови Верховної Ради Латвії Кастиньш. За його словами, республіка вже видрукувала багаторазові купони на зразок українських, які буде використано в період переходу до власної валюти.

У КАРБОВАНЦЯ ЩЕ НЕ ВСЕ ВТРАЧЕНО

Фіксований курс карбованця до долара планує ввести Росія і таким чином забезпечити внутрішню конвертованість власної валюти, повідомив повноважний представник російського уряду Кагаловський. Він також додав, що перехід до нового курсу очікується не пізніше літа цього року.

ЧЕРВОНЕ СВІТЛО НА ПОВІТРЯНИХ ТРАСАХ

Літаки до Вірменії та Азербайджану зможуть користуватися повітряним простором Туреччини тільки після огляду вантажів у турецьких аеропортах. Таке рішення прийняв уряд республіки згідно з резолюцією Наради з безпеки й співробітництва в Європі. В ній, зокрема, закликається ввести ембарго на продаж зброї учасникам карабаського конфлікту.

ВИРІШЕННЯ НІМЕЦЬКОГО ПИТАННЯ?

Указ про створення німецьких національних округів на територіях Волгоградської та Саратовської областей видав Президент Росії Єльцин. Це перший реальний крок до реабілітації радянських німців, депортованих з Поволжя у 1941 році.

ОБ'ЄДНАНА, АЛЕ РОСІЙСЬКА

Репліка

Хто, скажіть, міг таке подумати чи навіть допустити! А воно, виявляється, так. Сам великий московський мер і паралельно демократ Гаврило Попов повідомив про це. «Пока есть армия, — прорік Гаврило Харитонович, — есть и будет Россия».

Ну, а де вона, армія, в Росії? В Україні ось почали створювати, в Азербайджані беруться, у Молдові, а в Росії — немає. Є на її території частина об'єднаних збройних сил СНД. Виходить: «Поки є армія — є СНД!» А то чомусь абсолютно безпідставно, лише про Росію...

Спочатку, як почув оту фразу, було подумав: обмовився чоловік. Мало що буває. Он, як пам'ятаємо, один з гоголівських героїв так запалювався в розмові, що починав ламати стільці. Аж ні! Буквально наступного дня після заяви мера-демократа його афоризм з почуттям законної гордості повторив телекоментатор Михайло Осокін. Зі смаком так повторив, без найменшої тіні сумніву в тому, що об'єднані збройні сили — «армія Росії».

Значить, не обмовка, а «установка»?

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Рівне.

УЧОРА на майдані Незалежності в Києві група офіцерів-українців, які служать на Закавказзі, присягнули на вірність Україні. Як запевнили в Міністерстві оборони республіки, невдовзі їх буде повернено на Батьківщину.

ВІДПРАЦЬОВАНЕ ядерне паливо з атомних станцій України знову готові приймати в Красноярську — на таке взаємовигідне рішення погодились представники адміністрації краю в результаті переговорів з делегацією українських атомників.

Парламентська хроніка

НЕ ПОСІЄМО — ЗАГИНЕМО!

(ЗАСІДАННЯ 3 БЕРЕЗНЯ)

Година розминки, протягом якої парламент утрясав запропонований Президією порядок денний пленарних засідань з 3 по 6 березня, не відзначалася політичними баталіями. Єдиним виступом, що можна віднести до такої категорії, був депутатський запит, зачитаний Олександром Кондряковим із Севастополя. Він повідомив сесії, що останніми днями велика група громадян із західних областей України, очолювана народним депутатом Степаном Хмарою, побувала в Криму, зокрема в Севастополі, де під виглядом вшанування загиблих під час революції порушувала громадський порядок. Цю акцію з обуренням сприйняли місцеві жителі, серед яких посилилися сепаратистські настрої. Вчора за півтори години в Севастополі було зібрано 3,5 тисячі підписів на підтримку референдуму, в той час, як минулого місяця ідею референдуму підтримали лише 9 тисяч громадян.

Вважаючи дії С. Хмари, зазначив промовець, продуманою провокацією, спрямованою на порушення територіальної цілісності України, пропонуємо розглянути дії депутата і очолюваної ним групи у Прокуратурі України, а також зажадати від Народного Руху і Народної Ради оцінки дії свого активіста.

Решта ж порушуваних депутатами проблем стосувалася економічної ситуації в Україні. Саме економічними є мотиви голодовки, оголошеної народним депутатом Олександром Чабаном, головою сільськогосподарського товариства «Семенівське», головою страйкового комітету агропромислових формувань Миколаївської області. Він за дорученням учасників мітингу, що відбувся в Гарбузинському районі Миколаївської області 29 лютого, зачитав резолюцію. Складається враження, зазначено в ній, що дії Верховної Ради та Кабінету міністрів спрямовані на придушення селянина, а президентська влада, на яку покладалося стільки надій, сама безсила. Нині, коли починається комплекс весняних польових робіт, господарства південних областей України залишилися без пального, мастил, запасних частин до сільськогосподарської техніки. Припинено всяке кредитування сільськогосподарського виробництва. Попереджувальним страйком 29 лютого учасники мітингу ставили за мету привернути увагу до цих проблем Верховної Ради, Кабінету міністрів, Президента України, всіх громадян. Не посіємо — загинемо всі, застерігає резолюція селянського мітингу.

Наприкінці свого виступу Олександр Чабан сказав:

— Розпочинаю голодовку й голодуватиму, не виходячи з Верховної Ради доти, доки в сільськогосподарському товаристві «Семенівське», по всій Миколаївщині не буде в колгоспах пального.

Він пов'язав білу стрічку зі словами «Я голодую» і закликав депутатів-аграрників залишити зал засідань.

Ось до чого догосподарювалися і докерувалися наші владні структури. Здається, вони вже починають потроху звикати до крайніх заходів. І якщо так триватиме й надалі, то щоб привернути їхню увагу до розв'язання нагальних проблем, народні депутати будуть змушені не те що голодовку оголошувати, а й, мабуть, погрожувати самоспаленням. Надто вже глибока прірва розділяє владу від народу.

Усі розуміють: настав час щось вирішувати. З переліком безглуздих прикладів з життя нашої деформованої економіки виступив народний депутат Іван Салій. Він же запропонував вимкнути одного дня камери телебачення і провести закрите засідання у якнайповнішому складі Верховної Ради, Кабінету міністрів у присутності Президента України, щоб критичним поглядом оцінити свій законотворчий і виконавчий доробок. Тільки б це допомогло!

Цю пропозицію депутати підтримали 337 голосами. Бо всі розуміють, що далі так жити не можна. І всі наступні виступи були яскравим підтвердженням такого висновку.

Потім сесія приступила до розгляду питання порядку денного про припинення дії на 1992 рік пункту 1 статті 19 Закону Української РСР «Про підприємства в Українській РСР». На користь цього виступив з доповіддю міністр праці України М. Каскевич. При обговоренні питання, що стосується регулювання державою фондів споживання, позиції депутатів парламенту розділилися: депутати-керівники підприємств виступали проти зміни статті. В результаті парламент прийняв компромісне рішення: доручити Кабінету міністрів розробити механізм державного регулювання цін, заробітної плати і фондів споживання.

Наприкінці пленарного засідання від групи аграрників виступив депутат В'ячеслав Бичков і закликав колег, які підтримують вимоги, висловлені Олександром Чабаном, залишити сесію до розв'язання порушених проблем.

Ось на такій ультимативній ноті завершилося пленарне засідання. Залишається лише сподіватися, що до відкриття наступного вимоги аграрників будуть задоволені. Вони не особисті.

Світлана ПИСАРЕНКО,
парламентський оглядач «Голосу України».

В ІНТЕРЕСАХ МИРУ І СПІВРОБІТНИЦТВА

На сьогоднішній день 57 процентів тактичної ядерної зброї, розміщеної на території України, вивезено за її межі. Про це повідомив Президент України Леонід Кравчук під час розмови з державним секретарем з питань оборони Франції Жаком Мелліком, який перебуває в Києві. До липня поточного року всі тактичні ядерні установки будуть демонтовані і залишать межі України. Ми послідовно додержуємось своїх рішень у галузі роззброєння і скорочення збройних сил, підкреслив Президент. У зв'язку з цим він відзначив актуальність проблеми переведення військово-промислового комплексу на випуск мирної продукції. Тепер в Україні знаходиться в завершальній стадії підготовка програми конверсії на загальну суму близько 2,5 мільярда доларів. Разом з тим, вважає Президент, необхідно зберегти ракетно-космічну галузь, яка займає передові позиції в науково-технічному аспекті. В розв'язанні цієї проблеми могла б брати активнішу участь і Франція.

Жак Меллік висловив готовність французького уряду зробити конкретні кроки у справі розвитку співробітництва з Україною, яку у Франції сприймають як велику миролюбну державу. Зокрема, він запропонував обмінятись досвідом у галузі управління оборонними підприємствами, функціонування національної жандармерії. Було висловлено думку про можливість призначення в посольство Франції в Україні двох військових аташе.

У ході розмови, яка пройшла в обстановці відкритості й доброзичливості, порушувались також питання, що стосуються майбутнього Співдружності незалежних держав, Криму та інші.

У розмові взяв участь тимчасовий повірений у справах Франції в Україні Юг Перне.

Анатолій ГРИГОР'ЄВ.
(Укрінформ).

ЗАПРОШЕННЯ ВІДВІДАТИ РУМУНІЮ

Голова Верховної Ради України І. С. Плющ прийняв 3 березня тимчасового повіреного у справах Румунії в Україні Л. Пастора на його прохання.

Під час розмови Л. Пастор розповів про економічну та політичну обстановку в Румунії, зокрема про результати виборів до місцевих органів влади і роботу, яка проводиться по приватизації промислових підприємств та землі, зауваживши при цьому, що економічна ситуація в країні дуже складна. Він передав Голові Верховної Ради України запрошення парламенту відвідати Румунію з офіційним візитом у зручний час.

Подякувавши за запрошення, І. С. Плющ відзначив, що Україна — за розвиток добросусідських взаємовигідних відносин з Румунією. Розширення економічних, ділових зв'язків буде тільки на користь народам обох країн. Варто обговорити конкретні проблеми, взаємні пропозиції. В той же час порушення якихось територіальних питань було б на шкоду демократичним процесам, що розвиваються в наших країнах.

КУПОНИ У БЕРЕЗНІ

Урядовою комісією затверджено зміни і доповнення до інструкції про порядок видачі населенню купонів багаторазового використання і продажу за них товарів. Встановлено, що з 1 березня 1992 року купони багаторазового використання виплачуються громадянам за місцем основної роботи не менше одного разу на місяць з розрахунку 70 процентів від місячної суми сукупних грошових доходів після утримання податків, аліментів, відрахувань в пенсійний фонд, але не менше ніж 450 карбованців. Громадянам, які працюють за сумісництвом, купони виплачуються за місцем основної роботи.

Громадяни, які згідно з Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» належать до I, II і III категорій, незалежно від місця роботи або проживання, а також громадяни, які належать до IV категорії та постійно проживають у зоні посиленого радіоекологічного контролю, забезпечуються купонами при бажанні у повному обсязі всіх грошових доходів без урахування виплат на непрацюючих членів сім'ї.

Діти, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, забезпечуються купонами на виплати і компенсації, передбачені цим Законом, в повному обсязі без урахування виплат, які здійснюються на загальних підставах.

У разі, коли належна до виплати сума купонів становить менше 450 крб., за бажанням громадянин може додатково одержати купони в обмін на внесені гроші за місцем виплати купонів. При цьому загальна сума одержаних купонів не повинна перевищувати 450 карбованців.

Виплата купонів працівникам підприємств, організацій, установ, заробітна плата яких перераховується на їх рахунки в установах банків, проводиться за місцем основної роботи. При цьому на суму купонів, що виплачує підприємство, зменшується сума заробітної плати, а решта перераховується на рахунок по вкладу працівника в установі банку.

Продаж непродовольчих товарів вартістю до 4 тис. крб. здійснюється тільки за купони, а понад 4 тис. крб.— за чеками або дорученнями банку та розрахунковими чеками з лімітованих книжок тільки громадянам України після зарахування сум на рахунок торговельних підприємств. При цьому до установ банку вносяться купони у сумі при вартості товарів:

від 4000 крб. до 10 тис. крб. — 4000 крб. купонами

від 10 тис. крб. до 20 тис. крб.— 6000 крб. купонами

від 20 тис. крб. до 30 тис. крб. — 8000 крб. купонами

понад 30 тис. крб. — 10000 крб. купонами.

При продажу ювелірних виробів (крім каблучок для молодожонів) вартістю до 10 тис. крб. купони вносяться на повну суму вартості, а вартістю понад 10 тис. крб. купонами сплачується 10 тис. крб., решта карбованцями за чеками Ощадбанку.

За бажанням покупця товар вартістю понад 4 тис. крб. може сплачуватися купонами на повну суму його вартості через каси торговельних підприємств без чеків Ощадбанку.

Здавальникам зерна і олійних культур підприємства Держкомхлібопродукту виплачують купони на всю суму зданої продукції.

Надати виконкомам місцевих Рад народних депутатів право самостійно приймати рішення про переведення на розрахунки з населенням у купонах підприємств комісійної торгівлі, громадського харчування, побутових послуг, зв'язку, які до 1 березня ц. р. здійснювали розрахунки у карбованцях.

При цьому до кас таких підприємств повинні надходити тільки купони.

Урядова комісія по оперативному вирішенню питань, пов'язаних із введенням в обіг купонів багаторазового використання, встановила:

зазначені зміни і доповнення вводяться в дію з 1 березня 1992 року;

чеки Ощадбанку, видані на покупку товарів у період з 10 січня по 20 лютого 1992 р. (включно), передбачені інструкцією Ощадбанку, Мінторгу, Укоопспілки № 13—12 № 11/3—1. № 04/1—1 від 02.01.92 р. та розрахункові чеки з лімітованих книжок, передбачені інструкцією Мінторгу, Укоопспілки, Агропромбанку, Укрпромбудбанку, Укрсоцбанку від 31.01.92 р. № 03—37/18, № 04/2—14/7, № 33—02, № 10—7/29, № 09—02/29, приймаються підприємствами торгівлі до 10 березня 1992 р. (включно). Починаючи з 1 березня 1992 р. чеки Ощадбанку і розрахункові чеки з лімітованих книжок на покупку товарів видаються на суми, передбачені в змінах і доповненнях до інструкції про порядок видачі населенню купонів багаторазового використання і продажу за них товарів.

У партіях і рухах

ЗАЙШЛИ ДАЛЕКО

ПРИВОДОМ для відрядження послужила телеграма з міста Борщева Тернопільської області від редактора газети «За вільний край» І. Мороза. В ній йшлося про те, що районні політичні організації Руху, УРП при потуранні й підтримці місцевих властей чинять розправу над колективом редакції газети «За вільний край», який прагне бути незалежним від усіх політичних і державних структур.

27 січня учасники пікету увірвалися до приміщення редакції газети, конфіскували печатку, опечатали сейф і кабінет. Керівники районного проводу Руху, районної організації УРП заборонили відділенню акціонерного агропромбанку здійснювати операції та розрахунки з редакцією газети «За вільний край».

В іншому повідомленні, що надійшло до «Голосу України» з УРП-інформ, підтверджено пікетування редакції, вилучення в редактора печатки й опломбування його кабінету. Пікетники вимагали припинити дискредитацію в газеті демократичних організацій району, новообраної районної Ради та виконкому, а також щоб редактор газети Мороз негайно звільнив незаконно зайняте ним помешкання.

Обидві сторони в цій конфліктній ситуації зайшли уже, гадаю, далеко. На якому ж тлі розгорталися події?

ПІСЛЯ серпневого необільшовицького перевороту, якого не підтримав ні народ, ні армія, після заборони компартії, що знайшло схвалення серед більшості населення, після проголошення Акта державної незалежності, що тріумфом відізвалося в серцях громадян, ніби волею повіяло на Україну. Борщівщина, на терені якої діють районні організації Руху, Української республіканської партії, товариства «Просвіта», «Союзу українок», мовби ожила, завирувала бурхливим політичним життям. Невдовзі, під тиском пікетників, районна Рада та її виконком склали свої повноваження і відбулися нові вибори. Представники вчорашньої опозиції зайняли службові крісла. Нова влада через призму політичної належності почала поділяти керівників районної ланки на своїх і чужих. За нинішньої економічної нестабільності у будь-кого досить легко відшукати недоліки, на які можна завжди послатися. Неважко зрозуміти, скажімо, звільнення районного військового комісара, з вини якого допризовників було відправлено на військову службу за межі України.

Водночас дивним видається намір районної влади замінити завідуючого райвно, бо, бачте, ця посада припала до вподоби комусь з активістів Руху. Та на захист стало районне вчительство, і заврайвно облишили (та чи надовго?). Хоча після такого тиску не лежить у нього душа до роботи.

Непорозуміння тепер виникло з керівництвом райвідділу внутрішніх справ, яке відмовилося виконувати розпорядження райвиконкому щодо забезпечення почергових відправ у храмах православної та греко-католицької церков. Підстава — наказ Міністерства внутрішніх справ України про невтручання міліції в міжконфесійні конфлікти.

ПОЛІТИЧНИЙ зріз громадського неспокою в Борщівському районі був би далеко не повний, якщо не заглянути в підвалини психологічного напруження явищ... Вірно, що переможців не судять, але вірним є й те, що їхні дії потім стають предметом справді всенародного обговорення. Підкреслю, обговорення здебільшого негласного — на роботі, на вулицях і т. д. У такий спосіб формується громадська думка. Існує вона і про нову владу в Борщеві. Це можна сформулювати коротко: нова влада підходить до вирішення тих чи інших питань з позиції переможця, приписуючи собі всі заслуги в тому, що ми маємо незалежність, демократію. На практиці це означає: влада краще знає, що і як треба робити. На жаль, не все робиться так, як треба, як цього вимагають наші закони і, нарешті, здоровий глузд.

Через неспроможність окремих представників влади йти далі в руслі демократичних процесів їх авторитет і авторитет Руху та УРП, які вони колись представляли, дуже впав. Судіть самі: міжконфесійні чвари переросли в ненависть, віруючі погрожують розправою, навіть фізичною. Мені наводили не один гіркий приклад: на грунті різних віросповідань рідні стають ворогами.

Старі методи роботи, успадковані від адміністративно - командної системи, політичний нігілізм, відкидання думок людей з іншими поглядами, переважно комуністичними, порушили громадський спокій в районі. Чи не тому морально здорові сили змушені самі приймати якісь компромісні рішення (громада у селі Горошова віддала церкву небагатьом своїм односельчанам іншої віри, а собі будує нове приміщення), самі захищати свої інтереси (у райвідділі міліції діє страйковий комітет), зорганізовуватись у нові політичні структури на противагу старим, що скомпрометували себе (у селищі Скала - Подільська створено міжрегіональний провід Руху).

А ТЕПЕР повернуся до того, з чого починав розповідь. Конфлікт між редакцією «За вільний край» і політичними організаціями району бере свій початок відтоді, коли Рух, УРП були в опозиції. Тоді почалася гостра політична боротьба проти КПРС—КПУ, проти оновленого Союзу. Як сказав у розмові голова виконкому райради Мирон Боднар, обком партії направив у район Ігоря Мороза для придушення демократичних сил. Ось головна причина конфронтації нової влади з редактором газети, якого, до речі, хочуть позбавити не тільки роботи, а й квартири. Справа щодо неї дійшла навіть до суду, який не прийняв її до розгляду за відсутністю порушення житлового законодавства.

У липні минулого року колектив районки розділився, друга частина його заснувала газету «Галицький вісник». Тепер її офіційно визнано органом районної Ради. А як же з газетою «За вільний край»? Поки що виходить, має понад 10 тисяч передплатників, які стурбовані тим, що їхня газета не сьогодні - завтра може припинити своє існування. І не тому, що стане банкрутом чи паперу не матиме, а не виходитиме з відомих причин. На словах представники нової влади не проти того, щоб у районі було дві газети, одна з яких незалежна. Та мало в це віриться.

Я цікавився в обох конфліктуючих сторін, чи можуть вони примиритися, знайти спільну мову? Ствердної відповіді не одержав ні від кого. Отже, кожен тримає камінь за пазухою.

Володимир РУБЧАК,
оглядач з питань діяльності політичних партій і громадських рухів.

Київ — Тернопіль — Борщів.

P. S. Коли матеріал було підготовлено до друку, стало відомо, що в редакції газети «За вільний край» арештовано в банку розрахунковий рахунок, і до роботи приступила ліквідаційна комісія, створена за рішенням районної Ради. Постає питання: а як же бути з колективом редакції? Невже його доля нікого не цікавить?

Прокоментувати дії райради я попросив юриста Спілки журналістів України Г. Тарана. Ось що він сказав:

— Відповідно до змісту ст. 7 і 13 Закону СРСР «Про пресу та інші засоби масової інформації», що діє на території України згідно з постановою Президії Верховної Ради України від 12 вересня 1991 року, та п. 7 Тимчасового положення про реєстрацію друкованих засобів масової інформації в Україні в разі відмови одного із співзасновників від заснування газети другий з них має право перереєструвати газету та продовжити її випуск під тією ж назвою. Трудовий колектив редакції газети не втрачає свого юридичного статусу, і зміна засновника не впливає на діяльність редакції, вона залишає за собою право на майно, приміщення та печатку, рахунок у банку. Трудовий колектив редакції може стати засновником чи співзасновником газети. Спірні питання про майно вирішують в арбітражному суді.

Життя Рад

Є НАД ЧИМ ПОДУМАТИ

Повертаючись до надрукованого

6 листопада минулого року в нашій газеті було опубліковано кореспонденцію «Мертві петлі» виконкому», в якій йшлося про те, що окремі нормативні акти Хмельницького міськвиконкому приймалися всупереч законам України. Закономірно було сподіватися, що після публікації і виконком, і Рада ретельніше підходитимуть до підготовки своїх рішень. Та не так сталося, як гадалося. Увірвався терпець і у прокурора міста...

За службовим обов'язком прокурорам треба бувати на засіданнях виконкомів, сесіях Рад. Не стану оцінювати їх господарську діяльність — це не моя компетенція. Як прокурора мене найбільше вражає правовий нігілізм, вседозволеність, підміна законодавчих актів лозунгом доцільності. Більше того, в ході передвиборної боротьби і відразу після виборів депутати різних рівнів Рад закликали йти до правової держави. Однак із часом лозунги забувалися, а дії йшли врозріз зі словами.

Руйнівну міну уповільненої дії свідомо чи несвідомо заклали й депутати Верховної Ради України в Закон про місцеві Ради народних депутатів України та місцеве самоврядування положенням, згідно з яким тепер вищестояща Рада не має права скасовувати рішення нижчестоящої Ради, що допустила порушення закону. А найбільш прогалиною в цьому законі є те, що парламентарії не передбачили персональної відповідальності керівників Рад, їх виконкомів за ігнорування законів України. Це дозволяє прямим винуватцям ховатися за «більшовицький мур» колективної відповідальності. Точніше, колективної безвідповідальності. Наслідки цього, м'яко кажучи, не з приємних.

Як відомо, стаття 162 Конституції України поклала на органи прокуратури обов'язок найвищого нагляду за додержанням законів, у тому числі виконавчими та розпорядчими органами місцевих Рад народних депутатів. Та вже на третій сесії міська Рада в «Декларації про владу в м. Хмельницькому» своїм шостим пунктом перекреслила статтю Конституції і заборонила правоохоронним органам будь-яким чином втручатися в діяльність Ради. Та це не єдиний випадок. Тільки за вересень 1990 року прокуратура міста вимушена була опротестувати п'ять нормативних актів Ради та виконкому.

Спочатку ми сприймали це як закономірне явище. Молода Рада, малопідготовлені у правовому відношенні керівники, зрозуміло, не можуть забезпечити стопроцентної якості документів. Однак, як кажуть, чим далі в ліс, тим більше дров. У виконкомі амбіційно не реагували на наші протести.

20 червня минулого року сьома сесія міської Ради народних депутатів встановила штраф за пошкодження телефонів-автоматів у розмірі 1000 карбованців. Ми роз'яснили у відповідному протесті, що штрафи за адміністративні правопорушення встановлюються законодавчими актами України. І це аж ніяк не компетенція міської Ради. Керуючись тверезим глуздом, таке рішення мали б скасувати. На наступній сесії Рада дійсно визнала, що перевищила свої повноваження, однак протест відхилила.

Тоді ми направили свої матеріали у суд Хмельницький міський суд з клопотанням визнати рішення міської Ради про встановлення штрафів за пошкодження телефонів-автоматів у розмірі 1000 карбованців незаконним. 26 грудня минулого року суд визнав його таким.

Здавалося б, питання вичерпане. Та тільки не для хмельницької депутації. На січневій сесії вони продемонстрували явне ігнорування Конституції, правоохоронних органів і судової влади. Відмінивши на вимогу суду штраф у розмірі 1000 карбованців, другим пунктом встановив його штраф в розмірі... 1500 карбованців. Мовляв, знай наших! Довелося знову вносити протест...

Для парламентаріїв це хороший урок і є над чим подумати. Скажімо, якщо дядько плюне на тротуар, його можуть оштрафувати. А ось цілий депутатський корпус міста (бо проголосували за той беззаконний акт майже всі) дружно плюють на Закон — і нікому нічого. Тільки лукаві посмішки.

Напевне, чимало подібних фактів можуть навести і мої колеги, бо основа у них спільна — колективна безвідповідальність. А тому і Президентові, і Верховній Раді варто розробити б іще правові механізми, спрямовані на персональну відповідальність не тільки перед виборцями, а й перед законодавцем, ввести вертикальну підпорядкованість виконавчих органів влади.

У контексті цієї проблеми сьогодні можна багато говорити і про правові дірки, тобто відсутність нормативних актів з цілого ряду питань, які раніше регулювало союзне законодавство. Та хотілося б сподіватися, що пропозиція Президента України про видання оперативних універсалів з особливо гострих питань зніме напруженість.

Броніслав МОРОЗОВСЬКИЙ,
прокурор м. Хмельницького, радник юстиції.

Телеграфним рядком з Дніпропетровська

ЧИНОВНИКИ НА ГОЛОДНОМУ ПАЙКУ

У численних кабінетах облвиконкому не на жарт сполошилися: в їхню їдальню перестали завозити сосиски і сир. Розлетілася чутка — за «підступною» вказівкою голови міськвиконкому В. Пустовойтенка. Насправді ж нижча інстанція завдала єдиного: щоб дефіцитні продукти врешті-решт у повному обсязі потрапляли в шкільні їдальні міста. А їх на всіх не вистачає.

АПОСТОЛІВСЬКИЙ ДЮК

Житель Апостолового Олександр Дюк зайшов у відділ архітектури райвиконкому з бензином і підпалив його. Постраждали дві працівниці, а сам Олександр Антонович помер від тяжких опіків. Ведеться слідство, але вже можна сказати, що О. Дюк був порядною, трудолюбивою і не злою людиною, а ось посадові особи відділу незаслужено, з чиновницьким виликом принизили його гідність.

ЗОЛОТА! СКІЛЬКИ ХОЧЕШ!

Область живе оптимізмом, мом, що на березі Сури відкрито промислові поклади золота. Тим часом з'явилася ще одна новина: на перспективну золоту жилу натрапили геологи в Нікопольському районі. Вже влітку наступного року тут планують розпочати видобуток жовтого металу.

ЛИШИЛАСЯ СИРІТКОЮ

Пам'ятаєте, як на початку шістдесятих років повсюдно створювалися середні школи з професійною підготовкою вихованців? Знавці народної освіти стверджують: нині на Україні залишилася одна така — Новопокровська, що в Солонянському районі. Її випускники разом з атестатом зрілості одержують посвідки вихователів дитячих садків, водіїв та трактористів.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

ТЕОРІЯ ДЛЯ ПРАКТИКІВ

Актуальне інтерв'ю

Як сказав відомий герой, крига скресла! Так, сьогодні до України світ не тільки пильно приглядається, а й активно шукає шляхи співробітництва. Що не день, то нова презентація, відкриття того чи іншого спільного підприємства тощо. От і сьогодні в конгрес-холі готелю «Русь-інтурист» о 14 годині відкривається міжнародна конференція «Культура бізнесу в незалежній Україні».

Мій співрозмовник, один з організаторів цієї акції, ректор Київського технологічного інституту легкої промисловості Дмитро ГОЛОВКО.

— Дмитре Богдановичу, наскільки мені відомо попередньо, до конференції виявило інтерес чимало ділових людей Заходу. Ясно, що це не випадково. Хто ці люди?

— Більше 70 бізнесменів, учених, банкірів, економістів із США, Англії, Канади беруть участь у конференції, організованій спільно з «Мирним інтернаціональним фондом Америки». Гадаю, процес закономірний. Україна, як незалежна держава, поступово виходить на світову арену. Ділові люди різноманітної професійної орієнтації використовують слушний момент, щоб під час роботи цього форуму ознайомитися з економічними можливостями, політичною ситуацією. Але це не буде взаємне споглядання. Вестиметься активний діалог. Гості мають що сказати нам. Ми також приготували свої пропозиції.

— Цікаво довідатися, що ж західні ділові люди знають про наш бізнес?

— Уявіть собі, дуже багато, причому їхня інформація конкретна, і вона може нам дійово прислужитися. Наприклад, ось лише окремі теми повідомлень, доповідей: «Потенціал української економіки. Погляд із США» (Річард Швайбер, видавець український бізнес-дайджесту в Америці), «Кроки приватизаційних програм в Україні — цілі й можливості» (Роберт Уайтджері, виконавчий директор Лондонського банку). Чи, скажімо, така проблема, як приватний сектор України, його становлення та добровільна допомога західних експертів по менеджменту і технічних питаннях, чи як залучити і підтримати інтерес західних інвесторів...

Це злободенні питання, ми зацікавлені в їх грамотному вирішенні. Великий досвід ділових кіл Заходу буде для нас не зайвим. Зі свого боку ми робимо все можливе, щоб дати гостям якомога повнішу інформацію про життя республіки. В роботі конференції беруть участь політики, економісти, державні діячі, представники великих підприємств, бізнесмени.

— Розумію, що такий представницький захід організувати тільки силами бюджетних інститутів неможливо. У вас є спонсори?

— Так, ми не зверталися по допомогу до держави. Матеріальну підтримку маємо від спонсора — об'єднання підприємств фірми «Ралекс».

— І останнє. Хоч конференція має дещо теоретичний ухил, очевидно, практичні питання не оминатимуться?

— Безумовно. Втім, поки що важко передбачити конкретні угоди про співробітництво в певних економічних галузях чи у сфері вищої освіти. Але ми сподіваємося, що під час зустрічей за «круглим столом» у міністерствах, на окремих підприємствах зав'яжуться тісні партнерські зв'язки. Принаймні, конференція буде тією платформою, що сприятиме такому взаємовигідному співробітництву.

Інтерв'ю взяла Людмила БАРАНЕВИЧ.

Наймали Як, а вийшло так...

Реалії

— А що у вас, братці, в рюкзаках? — таким запитанням зустріли в Полтавському аеропорту туристів, що вилітали за маршрутом Полтава — Запоріжжя — Батумі, а далі — омріяна Туреччина...

Виявилося, що далеко не збідніли земля полтавська і полиці наших магазинів!

Такий собі турист Сироткін, який на зауваження митників, що вже, мовляв, дев'ятий раз вирушає у зарубіжний вояж, ще й образився:

— Не дев'ятий, а п'ятнадцятий!..

Так от, у нього вилучено 300 м'яких дитячих іграшок, два водяних глибинних насоси, вісім фотоапаратів «Вилия», чотири підзорних труби, вісім велосипедних шин, п'ятнадцять хутряних шапок і ще багато дечого. А продавець магазину «Будинок радіо» Шапошников упакувався, як кажуть, в асортимент. Його валізи були заповнені товаром 66 найменувань, серед яких дитячі іграшки, електро- і радіотовари, відеокасети, носовички, духи, алмазні круги.

Власне, кожен із 30 пасажирів міг би заткнути за пояс будь-який промтоварний магазин. Везли: точила, свердла, дрелі, міксери, м'ясорубки, сервізи, велосипеди, електродуховки, викрутки, сокири і навіть дитячі коляски. Всі ці товари народного споживання заборонені для вивезення за межі області й України. Цей факт співробітники обласного відділу по боротьбі з організованою злочинністю і зафіксували в протоколах. Всього у групи було вилучено товарів майже на 200 тисяч карбованців.

Поїздка, звісно, не відбулася. Порожняком полетів на базу в Запоріжжя зафрахтований турґрупою за 160 тисяч Як-40, а з ним «плакали» туристські червінці, бо тільки авіаквиток кожному обійшовся більш як у 5 тисяч. Заплачуть, вочевидь, туристи і за конфіскованими товарами — їх буде реалізовано через магазини міста. А ще ж доведеться і штраф заплатити, та й чималенький.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

Телеграфним рядком з Вінниці

ЗАТЕ ГЛИНА НАША

В Осолинці Літинського району взялися до спорудження цегельного заводу, проектна потужність якого 15 мільйонів штук дефіцитного будматеріалу на рік. Технологія — польська, обладнання — італійське. Зате глина — наша!

ГОЛОВНИЙ ФЕРМЕР

Серед перших фермерів у селищі Стрижавка Вінницького району — голова виконкому місцевої Ради народних депутатів В. Костенко. Недавно йому вручили акт на право користування двома гектарами землі. Цікаво тільки, хто її обробляти́ме, адже від обов'язків голови виконкому Володимир Миколайович не відмовився.

ВЛАДА МОВЧИТЬ

Триває голодування в райцентрі Калинівці. Акт громадянської непокори розпочало кілька жителів міста після несправедливої, як вони вважають, видачі ордерів на 75-квартирний будинок, замовником якого виступила міська Рада. Трьох голодуючих у важкому стані доставлено в лікарню. Місцева влада поки що мовчить.

ПИЛЬНУЙТЕ, КОЛЕКЦІОНЕРИ!

Першою у Вінниці збанкрутувала газета «Гран-і», яка свого часу претендувала на всесоюзний рівень. З цього приводу можна лише поспівчувати її засновникам — господарській асоціації «Гран» і нагадати колекціонерам: чотири номери видання, що вийшли торік, відтепер залишаються бібліографічною рідкістю. Хто на черзі?

Валерій ЛАЗАРЕНКО.

Конверсія

БУВ СОБІ ЗАВОД «ІСКРА»...

...А відтепер — концерн «Арксі». Що виготовлялося тут раніше — таємниця, яка ховалася за багатозначним: «Оборонна продукція». Віднині ж у Боярці Київської області, де розташований головний завод, а також на його 25 дочірніх підприємствах, випускатимуться медичні прилади.

Первістком став антиастматик — прилад, що миттєво знімає приступи бронхіальної астми. Незабаром з цехів підприємства вийдуть електронний вимірювач кров'яного тиску і пульсу, сухий стерилізатор, що повністю забезпечує стерильність медичних інструментів.

Проте медичні прилади — це ще не вся продукція, яка тут випускатиметься. Споживачі незабаром отримають електровафельниці, електрогрилі, комбайни для подрібнення кормів.

Спеціальні електронні іграшки для дітей, уражених паралічем,— теж продукція колективу «Аркс».

Валентина ПОЛІЩУК.

Фотофак...

Б...

Влітку ... кузні» заклад... ів». На цьом... диція «Ворота... річчя відкрит... більших у сво... Розпочалися ... новлює шпан... пусу бриге.

ПОБИТ...

Два випа... днями в Сім... мовистіше, ... за гучні пол... таннього час... дискримінац... української ... культури.

На зб... нання ... ючому відді... менку оголо... посаду скасо... готує на кри... український ... скороченням... єдине джере... мовлення в ... інформації п... тисяч жител... ним переписо... українцями, ... без рідного ...

Оказії

Років г... кий маг... влаштував ... даж українс... естрадних за... національне ... одній копії... Пластмасові ... дачники — ... хонь, душів ...

Схоже, н... татися з ні...

МІ...

Як важко ... необхідне дл... го! Але тре... винятки. Осо... ки та хреще... вові люди. ... цьому мале ... гос», так би ... взулося і не... ноги, а й ста... після реєстр... кому міськв... нером. Про ... дент розпов... чальника від... організовано... ласного УВС... ренко:

— Мале ... почавши бур... 27 грудня, н... річний день ... вичні опера... старими цін... тій товару. С...

Коротко

МІСТО МЕРА ПАМ'ЯТАЄ

В річницю смерті колишнього голови Чернівецької міської Ради народних депутатів і виконкому П. Каспрука на будинку, в якому він мешкав, відкрито меморіальну дошку. Сюди прийшли сотні жителів обласного центру. Люди любили чуйного серцем і напрочуд діловитого мера, він дбав про те, щоб затишно жилось у багатонаціональному місті, щоб не загинула архітектурна неповторність, умів мирити конфліктуючі політичні сили. У ті дні мерами командували ще з високих партійних крісел — однак незабутній Павло Михайлович умів жити своїм розумом. І згорів так рано — бо брав на себе більше за всіх.

Василь БАБУХ.
Чернівці.

«Москву» не віддають. Київ наполягає

Ситуація

Здавалося б, у суперечці між київським міськвиконкомом та колективом готелю «Москва» 4 лютого цього року поставлено жирну крапку, коли держарбітр Вищого Арбітражного Суду України Т. Любинська прочитала рішення: вимогу виконкому про визнання недійсним орендного договору між колективом готелю та Держкомжитлокомунгоспом залишити без задоволення. Але, як заявила тоді представник виконкому Т. Ярема, все лише починається.

«Почалося» 12 лютого, коли директор готелю отримав рішення Вищого Арбітражного Суду із... зайвим пунктом». Його не було раніше.

6 листопада 1990 року колектив готелю «Москва» уклав договір про оренду з Держкомжитлокомунгоспом. З правом викупу готелю. З того часу життя не стало. Справа в тому, що, незважаючи на належність готелю до Держкомжитлокомунгоспу, оперативне управління здійснював міськвиконком. І чиновникам не сподобалося те, що колектив хоче стати самостійним. Облогу вели за всіма правилами бюрократичного крутійства.

5 листопада 1991 року з'являється Постанова № 311 Кабінету міністрів України про передачу комунальної власності з балансу Держкомжитлокомунгоспу на баланс Рад. Виконком іде в атаку. Позов до Вищого Арбітражного Суду змусив колектив орендного підприємства висунути зустрічний позов. Якщо вже бути виконкомівським, то краще на оренді. Суд, як уже сказано, договір про оренду між Держкомжитлокомунгоспом та готелем «Москва» залишив у силі. Але з ініціативи заступника голови міськвиконкому Віталія Кочерги, який звернувся до прокуратури, у рішенні заднім числом з'явився отой другий пункт, у якому орендодавцем названо міськвиконком. Неув'язочка виходить. З одного боку, договір про оренду готелю у Держкомжитлокомунгоспу залишається в силі. З іншого боку, набирає чинності примусова оренда в іншого орендодавця. Який, крім того, не має майнових прав на готель.

До кого тільки не зверталися керівники готелю: і до суду, і до прокурора, і до прем'єр-міністра. Дивним чином їхні документи у суді ходили від однієї особи до іншої, поки час біг до критичного 4 березня. Це — останній день подання апеляції у суді. Сьогодні справу розглядатиме комісія Фонду державного майна України, а він єдиний має право розпоряджатися «Москвою». Якщо і вона не вирішить проблему, значить, колективу залишиться взяти плакати в руки і вийти на вулицю з цитатою Хвильового: «Геть від «Москви!».

Костянтин КОСТЬ.

...РАКТИКІВ

ні до
тивно
вента-
тощо.
14 го-
а біз-

ектор
...вості

що ж
нають

бага-
мація
е нам
Нап-
і теми
«По-
номі-
(Рі-
ць ук-
жесту
ивати-
країні
(Ро-
авчий
о бан-
проб-
ектор
ння та
захід-
жмен-
их, чи
ти ін-
ів...
ня, ми
тному

вирішенні. Великий досвід ділових кіл Заходу буде для нас не зайвим. Зі свого боку ми робимо все можливе, щоб дати гостям якомога повнішу інформацію про життя республіки. В роботі конференції беруть участь політики, економісти, державні діячі, представники великих підприємств, бізнесмени.

— Розумію, що такий представницький захід організувати тільки силами бюджетних інститутів неможливо. У вас є спонсори?

— Так, ми не зверталися по допомогу до держави. Матеріальну підтримку маємо від спонсора — об'єднання підприємств фірми «Ралекс».

— І останнє. Хоч конференція має дещо теоретичний ухил, очевидно, практичні питання не обминатимуться?

— Безумовно. Втім, поки що важко передбачити конкретні угоди про співробітництво в певних економічних галузях чи у сфері вищої освіти. Але ми сподіваємося, що під час зустрічей за «круглим столом» у міністерствах, на окремих підприємствах зав'яжуться тісні партнерські зв'язки. Принаймні, конференція буде тією платформою, що сприятиме такому взаємовигідному співробітництву.

Інтерв'ю взяла
Людмила БАРАНЕВИЧ.

...ийшло так...

шапок
прода-
к ра-
кував-
менті.
овнені
ь, се-
рашки,
відео-
и, ал-

паса-
за по-
варний
, свер-
м'ясо-
ипеди,
рутки,
коляс-
одного
для

вивезення за межі області й України. Цей факт співробітники обласного відділу по боротьбі з організованою злочинністю і зафіксували в протоколах. Всього у групи було вилучено товарів майже на 200 тисяч карбованців.

Поїздка, звісно, не відбулася. Порожняком полетів на базу в Запоріжжя зафрахтований тургрупою за 160 тисяч Як-40, а з ним «плакали» туристські червінці, бо тільки авіаквиток кожному обійшовся більш як у 5 тисяч. Заплачуть, вочевидь, туристи і за конфіскованими товарами — їх буде реалізовано через магазини міста. А ще ж доведеться і штраф заплатити, та й чималенький.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

Київ наполягає

міськ-
не спо-
ив хо-
Облогу
и бю-

у з'яв-
1 Кабі-
про пе-
асності
итлоко-
Викон-
Вищо-
змусив
дприєм-
й по-
конко-
орен-
о, до-
Держ-
та го-
в у си-
упника
у Віта-
рнувся
ішенні
я отой
рендо-

давцем названо міськвиконком. Неув'язочка виходить. З одного боку, договір про оренду готелю у Держкомжитлокомунгоспу залишається в силі. З іншого боку, набирає чинності примусова оренда в іншого орендодавця. Який, крім того, не має майнових прав на готель.

До кого тільки не зверталися керівники готелю: і до суду, і до прокурора, і до прем'єр-міністра. Дивним чином їхні документи у суді ходили від однієї особи до іншої, поки час біг до критичного 4 березня. Це — останній день подання апеляції у суді. Сьогодні справу розглядатиме комісія Фонду державного майна України, а він єдиний має право розпоряджатися «Москвою». Якщо і вона не вирішить проблему, значить, колективу залишиться взяти плакати в руки і вийти на вулицю з цитатою Хвильового: «Геть від «Москви!».

Костянтин КОСТЬ.

Телеграфним рядком з Вінниці

ЗАТЕ ГЛИНА НАША

В Осолинці Літинського району взялися до спорудження цегельного заводу, проектна потужність якого 15 мільйонів штук дефіцитного будматеріалу на рік. Технологія — польська, обладнання — італійське. Зате глина — наша!

ГОЛОВНИЙ ФЕРМЕР

Серед перших фермерів у селищі Стрижавка Вінницького району — голова виконкому місцевої Ради народних депутатів В. Костенко. Недавно йому вручили акт на право користування двома гектарами землі. Цікаво тільки, хто її оброблятиме, адже від обов'язків голови виконкому Володимир Миколайович не відмовився.

ВЛАДА МОВЧИТЬ

Триває голодування в райцентрі Калинівці. Акт громадянської непокори розпочало кілька жителів міста після несправедливої, як вони вважають, видачі ордерів на 75-квартирний будинок, замовником якого виступила міська Рада. Трьох голодуючих у важкому стані доставлено в лікарню. Місцева влада поки що мовчить.

ПИЛЬНУЙТЕ, КОЛЕКЦІОНЕРИ!

Першою у Вінниці збанкрутувала газета «Гран-і», яка свого часу претендувала на всесоюзний рівень. З цього приводу можна лише поспівчувати її засновникам — господарській асоціації «Гран» і нагадати колекціонерам: чотири номери видання, що вийшли торік, відтепер залишаються бібліографічною рідкістю. Хто на черзі?

Валерій ЛАЗАРЕНКО.

Конверсія

БУВ СОБІ ЗАВОД «ІСКРА»...

...А відтепер — концерн «Арксі» Що виготовлялося тут раніше — таємниця, яка ховалася за багатозначним: «Оборонна продукція». Віднині ж у Боярці Київської області, де розташований голозний завод, а також на його 25 дочірніх підприємствах, випускатимуться медичні прилади.

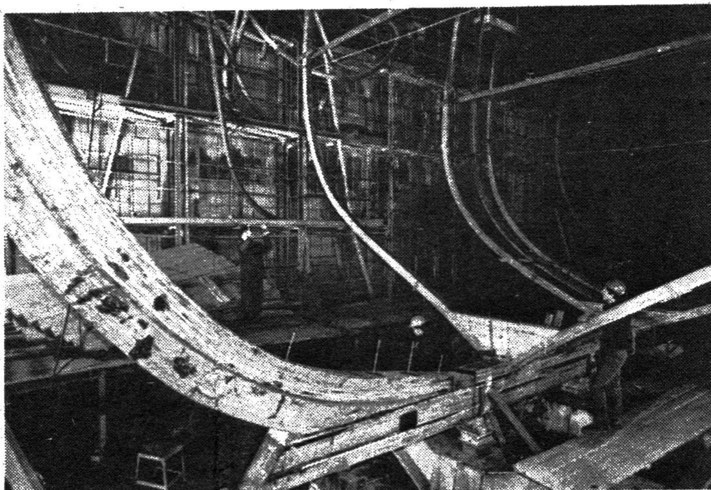
Первістком став антиастматик — прилад, що миттєво знімає приступи бронхіальної астми. Незабаром з цехів підприємства вийдуть електронний вимірювач кров'яного тиску і пульсу, сухий стерилізатор, що повністю забезпечує стерильність медичних інструментів.

Проте медичні прилади — це ще не вся продукція, яка тут випускатиметься. Споживачі незабаром отримають електровафельниці, електрогрилі, комбайни для подрібнення кормів.

Спеціальні електронні іграшки для дітей, уражених паралічем,— теж продукція колективу «Арксі».

Валентина ПОЛІЩУК.

Фотофакт

БРИГ ПІДРІС

Влітку [illegible]улого [illegible] ми повідомляли, що на «Ленінській кузні» закладено й освячено кіль дерев'яного вітрильника «Київ». На цьому судні має бути здійснена трансатлантична експедиція «Ворота світу» — з нагоди всесвітнього святкування 500-річчя відкриття Америки. Це буде унікальний бриг, одне з найбільших у своєму класі суден. Що нового на стапелях сьогодні! Розпочалися монтажні роботи. Бригада судноскладальників встановлює шпангоути, таким чином, монтується силовий каркас корпусу брига.

Фото Укрінформ.

Так і живемо

ПОБИТО ЗА УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Два випадк[illegible] що сталися днями в Сімф[illegible]полі, промовистіше, можливо, навіть за гучні політичні події останнього часу свідчать про дискримінацію на півострові української національної культури.

На зб[illegible] творч[illegible] об'єднання [illegible]іо-Кри[illegible] завідуючому відділом Віктору Хоменку оголошено, що його посаду скасовано. Саме він готує на кримському радіо український цикл, тож із скороченням закривається єдине джерело українського мовлення в засобах масової інформації півострова. 800 тисяч жителів, які за останнім переписом назвали себе українцями, залишаються без рідного слова. 140 місцевих газет виходять російською мовою.

А останній випадок пройшов майже непоміченим. Біля Верховної Ради Республіки Крим побили колишнього голову обласного суду тільки за те, що він звернувся до натовпу під триколірними прапорами республіканського руху Криму українською мовою. З криками «Рухівець!» на нього накинулися й побили. На щастя, зупинилася машина і потерпілого відвезли до лікарні. Порушено кримінальну справу.

От вам і насильницька українізація Криму, якою так лякають лідери республіканського руху півострова.

Олександр ПІЛАТ.
Крим.

Оказії

ПОКВИТАЛИСЯ

Років [illegible] то[illegible] луганський мага[illegible] гр[illegible]платівок влаштував масовий розпродаж українських народних і естрадних записів, оцінивши національне мистецтво по одній копійці за «штуку». Пластмасові диски гребли дачники — на оздоблення кухонь, душів та вбиралень.

Схоже, настав час поквитатися з нігілістичним минулим українському купонові, який став нині чи не найменшою розмінною валютою. За один купон у луганських магазинах уцінених товарів можна придбати стрічку «Ветеран праці», вимпел «Переможець соцзмагання» або ту ж платівку. Але з Гімном колишнього Союзу.

Сергій СКИБА.
Луганськ.

Прецедент

ЯК ГНАТИ, ТО ВСІХ

У Барвінковому відбувся багатолюдний мітинг, який прийняв резолюцію про негайну відставку райвиконкому в позному складі, а також усіх керівників торговельних організацій. Заодно — і прокурора, який заплющує очі на порушення законності. Мітингуючий люд зажадав відкликати й своїх депутатів — колишніх першого секретаря обкому КПУ та першого секретаря райкому компартії, які «ухиляються від виконання депутатських обов'язків». Ну, а за «отамана» району пропонується призначити слідчого місцевої прокуратури.

Втім, голова райвиконкому В. Вегуляр розцінив мітинг як чергове обливання брудом. «Ніяких конкретних фактів — сказав він. — Нам не потрібно цього розколу. До посівної треба готуватися...»

Микола КОСИЙ.
Харківська область.

Коротко

БІЗНЕСМЕНИ, ЄДНАЙТЕСЯ!

Міністр юстиції України підписав свідоцтво про реєстрацію Міжнародного фонду «Ділова діаспора України».

— Це не комерційна організація, — сказав на презентації фонду один із її керівників, заступник Голови Верховної Ради республіки В. Гриньов. — Мета — сприяти бажаючим стати підприємцями. Фонд вболіватиме за налагодження зв'язків між українськими і зарубіжними бізнесменами, займатиметься інформаційним та правовим забезпеченням ділових контактів.

Засновники фонду з зарубіжної сторони — підприємці Польщі, Ізраїлю, Англії, Голландії, США.

Сергій РЯБОВ.
Київ.

Ось такий бізнес

МІЛЬЙОНЕРАМИ — ЗА КІЛЬКА ДНІВ

Як важко нині знайти все необхідне для новонародженого! Але трапляються щасливі винятки. Особливо, коли батьки та хрещені — ділові, впливові люди. Мабуть, завдяки цьому мале підприємство «Лотос», так би мовити, одяглося, взулося і не тільки звелося на ноги, а й стало за кілька днів після реєстрації в Чернігівському міськвиконкомі мільйонером. Про унікальний прецедент розповідає заступник начальника відділу боротьби з організованою злочинністю обласного УВС Михайло Нестеренко:

— Мале підприємство, розпочавши бурхливу діяльність 27 грудня, навіть у передноворічний день проводить блискавичні операції скуповування за старими цінами великих партій товару. Оскільки засновниками новонародженого стали генеральний директор «Чернігівавтосервіс» В. Блохін, директор торгового центру «Дружба» В. Чичикало, директор Городнянського телевізійного заводу «Агат» В. Заболотнєв, директор Прилуцької сигаретно-тютюнової фабрики О. Ясон та ще з десяток впливових керівників міста або осіб, що тісно пов'язані родинними узами з місцевими можновладцями, то перед «Лотосом» відчиняються будь-які неприступні двері. Так, за безготівковим рахунком Чернігівське швейне об'єднання продає йому 1002 костюми, 2020 брюк по 70—400 карбованців за штуку. Це ж робить і Чернігівська фабрика гумотехнічних виробів, яка відпускає малому підприємству товар на 1,4 мільйона карбованців. У січні скуплене переоцінюється, направляється у комісійні магазини міста, і вже костюм, який «Лотос» придбав за 300—400 карбованців, він продає за 1550—2300. Виручають і спонсори. «Чернігівавтосервіс» купує нібито для бартеру у малого підприємства велику партію продукції за подібними ж розцінками. Загальний підсумок операції — близько чотирьох мільйонів карбованців прибутку. Хоча правильніше — «законного» приватизованого навару. Без особливих зусиль. Без роботи у поті чола.

Перед нами приклад того, як керівна верхівка під виглядом «забезпечення потреб громадян і організацій у товарах та послугах» (так записано у статуті «Лотоса») задовольняє свої корисливі інтереси.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

НЕ...

Народний де
Степан Хмара
году ще раз з
«жінку з розкл
відвідин Херсо
нині перебуває
ляторі, за підо
кримінального
Жирна. У Херо
цює і колишн
прокурор Украї
тебенько. Одна
бачитися з дав
Степан Ількови
ся. Днями, по
му, він зупин
щоб поділитис
ми своїми дум
вердження ук

● Група аме
них, проаналі
снігу та льоду,
тикілометровій
Південного п
висновку, що
тивності катас
і перевищує сі
20-30 разів.
джерелом раді
ді є цезій-137,
природних умо
ється, а виника
них вибухів та

За версією
активний сніг
ктиди випав ч
після аварії

● Рішенням
України створе
відділення Ака
рівником якого
академіка В. Бе

Окрім дослі
океану, розв
Землю, вчені
мають намір
майбутньому
му Науковий ц
моделювання
та рекреаційно
Інститутів екон
вості та сходо
А. Кримського.

● Дніпропет
«Фіаніт» розро

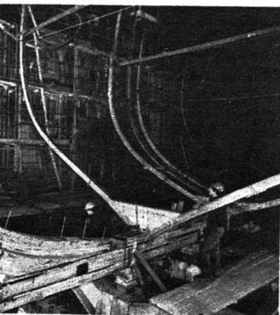
МИС...

Нещасливою
їздка робітниц
кого радіозаво
до Дніпропетр
придбати щось
вернулася дод
сережок, лан
ки. Прямо сер
на вулиці її з
ники і запро
сережки, а то
хами. Спроба
помогу була б

ЦИРУ...

Олександр
цілий набір «
вживав наркоти
брутально ла
мріяв про біл
«Про мене ці
говорить нап
Миколаїв здр
Місцем для
він обрав б
Дзержинського
біля управл
справ. Цирул
до чужої квар
господаря і
на його друж
готувався дат
никам міліції.
Коли ті нев
місце події,
на варті із
зом. Спроба

ГОЛОС України

Г ПІДРІС

...ми повідомляли, що на «Ленінській ...вячено, кіль дерев'яного вітрильника «Ки... ...ає бути здійснена трансатлантична експе... ...— з нагоди всесвітнього святкування 500-...ки. Це буде унікальний бриг, одне з най... ...суден. Що нового на стапелях сьогодні? ...роботи. Бригада судноскладальників вста...им чином, монтується силовий каркас кор...

Фото Укрінформ.

Так і живемо

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

...сталися ..., про- ... навіть ...ції ос- ... про ...острові ...нальної ... об'єд- ...авіду- ...ру Хо- ... його ...е він ... радіо ...ж із ...вається ...нського ...масової ... 800 ... остан- ...и себе ...аються ... місце-

вих газет виходять російською мовою.

А останній випадок пройшов майже непоміченим. Біля Верховної Ради Республіки Крим побили колишнього голову обласного суду тільки за те, що він звернувся до натовпу під триколірними прапорами республіканського руху Криму українською мовою. З криками «Рухівець!» на нього накинулися й побили. На щастя, зупинилася машина і потерпілого відвезли до лікарні. Порушено кримінальну справу.

От вам і насильницька українізація Криму, якою так лякають лідери республіканського руху півострова.

Олександр ПІЛАТ.
Крим.

ПОКВИТАЛИСЯ

...танс- ...атівок ...озпро- ...них і ...нивши ... по ...тику». ...ребли ...ня ку- ...ь. ...покви- ...мину-

лим українському купонові, який став нині чи не найменшою розмінною валютою. За один купон у луганських магазинах уцінених товарів можна придбати стрічку «Ветеран праці», вимпел «Переможець соцзмагання» або ту ж платівку. Але з Гімном колишнього Союзу.

Сергій СКИБА.
Луганськ.

Прецедент

ЯК ГНАТИ, ТО ВСІХ

У Барвінковому відбувся багатолюдний мітинг, який прийняв резолюцію про негайну відставку райвиконкому в повному складі, а також усіх керівників торговельних організацій. Заодно — і прокурора, який заплющує очі на порушення законності. Мітингуючий люд зажадав відкликати й своїх депутатів — колишніх першого секретаря обкому КПУ та першого секретаря райкому компартії, які «ухиляються від виконання депутатських обов'язків». Ну, а за «отамана» району пропонується призначити слідчого місцевої прокуратури.

Втім, голова райвиконкому В. Вегуляр розцінив мітинг як чергове обливання брудом. «Ніяких конкретних фактів — сказав він. — Нам не потрібно цього розколу. До посівної треба готуватися...»

Микола КОСИЙ.
Харківська область.

Коротко

БІЗНЕСМЕНИ, ЄДНАЙТЕСЯ!

Міністр юстиції України підписав свідоцтво про реєстрацію Міжнародного фонду «Ділова діаспора України».

— Це не комерційна організація, — сказав на презентації фонду один із її керівників, заступник Голови Верховної Ради республіки В. Гриньов. — Мета — сприяти бажаючим стати підприємцями. Фонд аболітиме за налагодження зв'язків між українськими і зарубіжними бізнесменами, займатиметься інформаційним та правовим забезпеченням ділових контактів.

Засновники фонду з зарубіжної сторони — підприємці Польщі, Ізраїлю, Англії, Голландії, США.

Сергій РЯБОВ.
Київ.

НЕ ДО ЖИРНОЇ

Народний депутат України Степан Хмара мав чудову нагоду ще раз зустріти таємничу «жінку з розкладачки» під час відвідин Херсона. Саме тут нині перебуває у слідчому ізоляторі, за підозрою у скоєнні кримінального злочину, Любов Жирна. У Херсоні тепер працює і колишній генеральний прокурор України Михайло Потебенько. Однак нагодою побачитися з давніми знайомими Степан Ількович не скористався. Днями, по дорозі до Криму, він зупинився в Херсоні, щоб поділитися з його жителями своїми думками щодо утвердження української державності. Депутат не порадував слухачів своїм оптимізмом. Без національної ідеї, без високої самосвідомості народу, наголошував він, говорити про справжню незалежність передчасно. С. Хмара категорично висловився проти автономії, а тим більше відокремлення Криму. Нинішня ситуація на півострові, як зрозумів херсонці, його дуже непокоїть. Отже, Степану Ільковичу зараз не до Жирної. «Жінка з розкладачки», певно, відійшла для нього у сферу сентиментальних спогадів.

Іван ГРАБЧЕНКО.
Херсон.

Науковий вісник

● Група американських учених, проаналізувавши проби снігу та льоду, взяті в тридцятикілометровій «зоні» довкола Південного полюсу, дійшли висновку, що рівень радіоактивності катастрофічно зріс і перевищує середній фон у 20-30 разів. Безпосереднім джерелом радіації в Антарктиді є цезій-137, ізотоп, який у природних умовах не утворюється, а виникає під час ядерних вибухів та в реакторах.

За версією науковців, радіоактивний сніг у центрі Антарктиди випав через 20 місяців після аварії на ЧАЕС.

● Рішенням Президії АН України створено Кримське відділення Академії наук, керівником якого призначено академіка В. Бєляєва.

Окрім досліджень Світового океану, розвитку науки про Землю, вчені цього регіону мають намір у найближчому майбутньому створити в Криму Науковий центр з проблем моделювання в галузі екології та рекреаційної географії, філії Інститутів економіки промисловості та сходознавства імені А. Кримського.

● Дніпропетровська фірма «Фіаніт» розробила унікальний метод «зварювання» залізобетонних плит, якому немає аналогів у світі, і почала виготовляти за ним з'єднувальні елементи (муфти та гайки). Весь «секрет» цього нововведення в тому, що різьба на муфтах і гайках не нарізується, а накатується під тиском. Маємо економію металу (немає стружки), а собівартість продукції знижується в кілька разів.

● Заснована торік наукова асоціація «Україна і світ» і далі працює над створенням міжнародного центру україністики в Києві. Проект передбачає будівництво архітектурного комплексу, до якого ввійдуть конференц-зал, бізнес-клуб, будинок урочистих подій, готель, бібліотека, ресторан. Керівники асоціації — академік Я. Яцків та професор М. Жулинський — провели ділові переговори з канадським бізнесменом, власником першого в Канаді українського банку Богданом Конвеєм, який приїхав в Україну з місією сприяти розвиткові україністики в нашій державі.

Підготувала **Катерина КІНДРАСЬ.**

Кримінальна хроніка

МИСЛИВЦІ ЗА ВУХАМИ

Нещасливою виявилася поїздка робітниці Світловодського радіозаводу Світлани Д. до Дніпропетровська. Думала придбати щось із речей, а повернулася додому без золотих сережок, ланцюжка та обручки. Прямо серед білого дня на вулиці її зупинили грабіжники і запропонували зняти сережки, а то відірвуть з вухами. Спроба покликати на допомогу була безуспішною.

Нещодавно такий же випадок трапився і в самому Світловодську. Коли біля кінотеатру «Комсомолець» нападник затис жінці голову, вона зрозуміла, чим це закінчиться, і попрохала не рвати вух, а зняла сережки сама.

Можливо, новий злодійський промисел чимось пов'язаний з роком Мавпи?

Микола ВОЛОК.
Кіровоградська область.

ЦИРУЛЬНИКОВ, ВИХОДЬ!

Олександр Цирульников мав цілий набір «достоїнств»: пив, вживав наркотики, носив зброю, брутально лаявся. Та, видно, мріяв про більш гучну славу. «Про мене ще дізнаються, — говорив напідпитку.— Весь Миколаїв здригнеться...»

Місцем для історичної акції він обрав будинок по вулиці Дзержинського, прямісінько біля управління внутрішніх справ. Цирульников увірвався до чужої квартири, витурив господаря і заявив свої права на його дружину. Тут же приготувався дати відсіч працівникам міліції.

Коли ті невдовзі прибули на місце події, зухвалець стояв на варті із зарядженим обрізом. Спроба групи захвату викурити його з квартири не увінчалася успіхом: «Черемуха» полетіла за вітерцем у протилежний бік. Через деякий час Цирульникова був знешкоджений. Він отримав кілька куль і помер у лікарні.

Коли правоохоронці детальніше поцікавилися цим «фруктом», то за голови схопилися. На його рахунку — судимості за зґвалтування, наркотики. А напередодні останнього «подвигу» здійснив убивство.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Миколаїв.

Коротко

ПОСТРІЛИ НА КОРДОНІ

На Ратнівському спецпосту, що на кордоні з Білоруссю, затримано два військові автомобілі. Військові не побажали показувати працівникам міліції, що вони везуть за межі України, й намагалися втекти. Пострілами по колесах їх зупинили. Багаж затримано: радіостанція, дизельний електродвигун, інше військове спорядження.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

ГРИБНА ФАБРИКА

Два роки тому цех № 4 Часів-Ярського вогнетривкого комбінату очолив молодий енергійний депутат міської ради, інженер за фахом Олексій Варення. Цех швидко переродився. Тут не лише проведено реконструкцію. Новий начальник запропонував збудувати на руїнах кільцевих печей грибну фабрику. Сказано — зроблено. Вже закладено й перші грибниці. Продукцією фабрики зацікавились не тільки у їдальні цеху № 4.

Іван БУДЗ.
Часів-Яр
Донецької області.

ПОГОДА

4—5 березня на більшій частині України пройдуть невеликі опади, вітер західний з переходом на північно-східний, 5—12, сьогодні у західних областях пориви 15—20 метрів на секунду. Температура сьогодні вдень 3—9, завтра 1—7 градусів тепла, вночі від 4 градусів морозу до 2 градусів тепла.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Черговий по випуску номера Олександр ВИНОКУРОВ. Тел. 441-88-72.

Ось такий бізнес

...ОНЕРАМИ — ЗА КІЛЬКА ДНІВ

... все ...жено- ...аслиі ... бать- ... впли- ...вадки ... «Ло- ...глося, ...ся на ... днів ...ігівсь- ...льйо- ...реце- ...к на- ...и ...о об- ...ісце- ... роз- ...ність ...ново- ...иска- ...ня за ... пар- ...овни-

ками новонародженого стали генеральний директор «Чернігівавтосервіс» В. Блохін, директор торгового центру «Дружба» В. Чичикало, директор Городнянського телевізійного заводу «Агат» В. Заболотнєв, директор Прилуцької сигаретно-тютюнової фабрики О. Ясон та ще з десяток впливових керівників міста або осіб, що тісно пов'язані родинними узами з місцевими можновладцями, то перед «Лотосом» відчиняються будь-які неприступні двері. Так, за безготівковим рахунком Чернігівське швейне об'єднання продає йому 1002 костюми, 2020 брюк по 70—400 карбованців за штуку. Це ж робить і Чернігівська фабрика гумотехнічних виробів, яка відпускає малому підприємству товар на 1,4 мільйона карбованців. У січні скуплене переоцінюється, направляється у комісійні магазини міста, і вже костюм, який «Лотос» придбав за 300—400 карбованців, він продає за 1550—2300. Виручають і спонсори. «Чернігівавтосервіс» купує нібито для бартеру у малого підприємства велику партію продукції за подібними ж розцінками. Загальний підсумок операції — близько чотирьох мільйонів карбованців прибутку. Хоча правильніше — «законного» приватизованого навару. Без особливих зусиль. Без роботи у поті чола.

Перед нами приклад того, як керівна верхівка під виглядом «забезпечення потреб громадян і організацій у товарах та послугах» (так записано у статуті «Лотоса») задовольняє свої корисливі інтереси.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

ЗЕЛЕНЕ СВІТЛО ПОРУШНИКАМ

Верховна Рада: слухається питання

Торік Президія Верховної Ради України двічі приймала Укази про відповідальність за порушення Правил дорожнього руху і двічі вони викликали невдоволення спеціалістів, водіїв та пішних громадян республіки. Чому?

Коротко нагадаємо історію цього питання. Зважаючи на те, що останнім часом різко загострилася ситуація на магістралях та дорогах міст і сіл України, у липні минулого року було застосовано жорсткі санкції до порушників. На приклад, якщо раніше керування транспортом у нетверезому стані тягло за собою 200 карбованців штрафу, то згідно з Указом сума покарання сягала — 600—800 карбованців, а при повторному порушенні — 1500 карбованців. Передбачалася навіть така санкція до п'яниць за кермом, як конфіскація автомобіля. Набагато «підскочило в ціні» й порушення правил перетину залізничних переїздів, нехтування дорожніми знаками тощо.

І результати не забарилися. Уже у вересні-жовтні минулого року кількість водіїв, виявлених при керуванні транспортом у нетверезому стані, зменшилася аж на 66 відсотків!

Здавалося б, тільки радіти такому набуткові. Однак — ні. Довкола цих змін у правилах зчинився справжній галас. І передусім керівниками автотранспортних підприємств, які відчули помітні удари по своїх кишенях за те, що випускають на лінії машини з тими чи іншими несправностями (липневий Указ передбачав серйозні санкції за ці типові порушення). Свої незгоди вони обгрунтовували тим, що нині важко із запчастинами, особливо з шинами, а тому вимагали від Президії Верховної Ради скасувати ці драконівські, за їхніми словами, вимоги Указу щодо технічного стану автомобілів. Інакше вони погрожували всеукраїнським страйком водіїв.

І Президія, зважаючи на ці слізні й далеко не слізні прохання, щоб не брати гріха на душу, відступила. 15 листопада приймає новий Указ, в який вносить істотні зміни й доповнення. Звичайно ж, у бік значного пом'якшення.

Що ж, можна було б зрозуміти авторів цих доповнень. Господарство наше розладнане, із запчастинами справді туго, і вина керівників підприємств за не зовсім, скажемо так, справні машини, мінімальна.

Але гаразд. У цих правилах, може, й справді передали куті меду, а державтоінспектори, посилаючись на них, оголосили терор автопідприємствам. Може, й треба було підійти до цих «технічних» статей трохи зваженіше. Але, як це в нас нерідко трапляється, тут же з купіллю вихлюпують і дитину. Бо, на превелику радість водіїв-п'яниць, хуліганів на дорогах, затятих порушників правил вуличного руху, листопадовий Указ приніс їм справжнє полегшення.

Давайте глянемо хоча б на ситуацію з любителями випити перед тим, як сісти за кермо. Автори листопадового варіанту Указу, очевидно, розчулені слізними скаргами п'яниць, не тільки скасували таку відчутну й дуже дієву санкцію, як можливість конфіскації легкового автомобіля, а й помітно знизили суму штрафу за цей злочин. Непродумані поправки не стримують, а стимулюють нахабне поводження водіїв як з правилами, так і з автоінспекторами. Якщо у липневому Указі, наприклад, за відмову пройти спеціальне медичне обстеження водію загрожували дуже великі неприємності, то нині вони обмежуються 200—300 карбованцями штрафу.

І ось нова статистика. Незважаючи на те, що взимку водії їздять значно менше, аніж улітку, що стало дуже важко з бензином, після листопадового Указу кількість затриманих водіїв у стані сп'яніння і пов'язаних з цим злочином жертв на дорогах республіки підскочила в два з половиною раза.

Дуже нам дошкуляють аварії на залізничних переїздах. І що ви думаєте, автори листопадового варіанту повели нещадну боротьбу з цим злом? Вони й тут, хоча і несвідомо, заохотили водіїв до, мяко кажучи, недисциплінованості. Інакше як розуміти такий пункт Указу, коли за просте порушення правил перетину залізничних переїздів визначено штраф у межах 300 карбованців, а при вчиненні аварії — лише до 100 карбованців? Хибує листопадовий варіант Указу й іншими істотними прорахунками. Мені довелося зустрічатися з багатьма працівниками ДАІ, у першу чергу з тими, що несуть службу на дорогах. І всі вони одностайно скаржаться ось на таке «вдосконалення» правил. Раніше автоінспектор мав право стягувати штраф на місці порушення або, в гіршому разі, виписував постанову і, взявши для гарантії посвідчення водія, повертав документ тільки після того, як порушник сплатить штраф. Нині ж — зась. Відбирати права тепер взагалі заборонено. Стягувати на місці штраф — теж. Як результат — сотні, тисячі квитанцій на сплату штрафів і досі гуляють по світу. Та й для чого, скажіть, ота зайва писанина, трата паперу, починаючи з оформлення протоколів на місці порушення й кінчаючи заповненням бланків в ощадних банках? Ми ж, здається, оголосили війну бюрократії й марнотратству...

Думаю, ми передчасно відмовилися від колишніх талонів попередження. Все-таки це була дієва форма впливу на недисциплінованих водіїв. Бо штраф можна заплатити й забути, а ось коли в твоєму талоні сяють проколи, це вже до чогось, погодьтесь, зобов'язує. До речі, Японія й інші країни, відмовившись свого часу від талонів попередження (це за суцільної комп'ютеризації), нині знову повернулася до такого архаїчного методу боротьби з порушниками Правил вуличного руху. То чому ми соромимося повернутися до випробуваної практики?

Розумію законодавців, яким хочеться говорити з людьми не мовою репресій, а мовою демократичної державності. Але ж, по-перше, час для цього ще не визрів, про що свідчить жахлива статистика з доріг республіки. А, крім того, країни з найбільш розвиненою демократією ведуть значно жорсткішу, аніж ми, війну з будь-якими порушеннями порядку, зокрема, на автомобільних магістралях.

І останнє. Укази про Правила дорожнього руху ось уже кілька місяців залишаються тільки Указами, а не законом. З місяця в місяць обговорення проекту цього закону потрапляє до графіка роботи Верховної Ради України і ніяк не доходить до ухвалення. А пора б уже за нього взятися, захистивши цим самим невинних людей від свавілля тих, хто за кермом.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ,
парламентський оглядач «Голосу України».

Посівна-92

З ПАЛЬНИМ СУТУЖНО

Весна на порозі, а запасних частин нема. Тож перелаштують старе, зношене. Бо російські заводи, що мали постачати запасні частини, відмовилися у цьому році підписувати угоди на поставки.

Правда, трохи підсобляють підприємства України, зокрема відчутно допоміг Хмельницький завод тракторних агрегатів. Та цього для господарств області замало. Сподівалися дещо отримати із Молдови. Та Кишинівський тракторний теж показав спину. Хоч з цього приводу облсільгоспуправління направило чолобитну Прем'єр-міністру, селяни не чекали милості з Москви і взялися за старе ковальське ремесло.

Завдяки зусиллям сільських умільців-механізаторів ще у середині лютого зробили пробні виїзди у поле трудівники колгоспів «Україна», імені Лесі Українки Підволочиського та імені Лесі Українки Чортківського районів. Доброго слова заслуговують хлібороби й керівники Борщівського району. Спільними зусиллями вони вже підготували до виходу в поле майже всі трактори.

Але не всі такі запопадливі до роботи. Скажімо, у Збаразькому та Шумському районах підготовлено до виходу в поле 73—76 відсотків загалу тракторів. А в окремих колгоспах картина взагалі сумна. Майже половина тракторного парку потребує ремонту. І тут справа не тільки у послабленні виконавської дисципліни. Навіть тут, у найбільш насиченій сільській місцевості України, відчувається нестача кадрів.

Крім цього, сьогодні на Тернопільщині скрутно з насінням. Потрібна кукурудза, не вистачає майже шість тисяч тонн насіння гороху. Критична ситуація складається із забезпеченням нафтопродуктами. Місцеві органи влади змушені були прийняти на себе удар розбійницьких цін — куйбишевські нафтовики заправили за тонну дизельного пального по 10 тисяч карбованців.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Тернопільська область.

Від редакції:

До останніх слів автора додамо таке. Хмельницький кореспондентський пункт редакції газети «Голос України», що обслуговує і Тернопільську область, за власною ініціативою вивів на прямі господарські зв'язки п'ять колгоспів Дунаєвецького району Хмельницької області з Хмельницьким ВО «Укрелектроапарат». Угодою передбачено, що завод допомагатиме хліборобам у ремонті сільськогосподарської техніки, збиранні і вивезенні урожаю, надаватиме допомогу матеріалами. На пропозицію корпункту завод також розпочне в цьому році ремонтувати електродвигуни для колгоспів та радгоспів Поділля.

Реклама

БЮДЖЕТНІ АСИГНУВАННЯ: ДЛЯ МАФІЇ?

ХТО ЖИВЕ В ЖИТОМИРІ НА ГРОШІ ЧОРНОБИЛЬЦІВ

Наліво пішли мільйони карбованців. Номенклатурна мафія вкрала їх з кишені платників податків і... тих, хто постраждав від аварії на Чорнобильській АЕС. Районна прокуратура за місцем вчинення злочину шукає не винних, а крайніх.

I. Кінці у воду...

У цивілізованих суспільствах пресу поважають. І бояться. В нас поки що ні.

Наша газета писала про конфлікт, який уже близько двох років тягнеться в Житомирі («Білий прапор на щоглі Мінбуду», «ГУ» від 14.08.91; «Чиї вони, «народні» гроші?», «ГУ» від 11.12.91). Останню публікацію було надіслано до Прокуратури України з проханням розібратися й покарати винних (нагадаймо: в матеріалі йшлося про протизаконне використання державних коштів під прикриттям обласної влади). Причому в редакційному листі висловлювалося прохання розібратися на найвищому рівні, а не «спускати» справу у низові ланки.

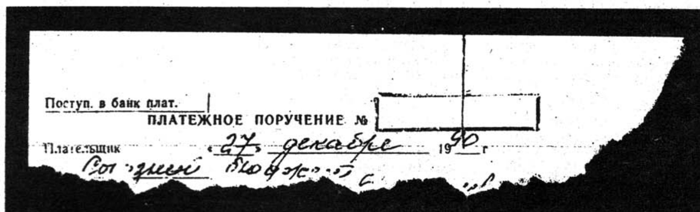
Однак з'ясувати обставини доручили прокуратурі Богунського району Житомира. У слідчого районної прокуратури, за його словами, є два варіанти подальших дій: або порушити кримінальну справу за фактами, викладеними в матеріалі, або відмовити в порушенні. В усякому разі десь рішення треба прийняти (а небезпечними є обидва: обласні інстанції прагнуть справу зам'яти, а які ще документи і факти є в редакційному портфелі — невідомо). Отже, призначається перевірка, і ніякого криміналу в діях службових осіб не знаходять. Лишається додати, що цю перевірку здійснює не хто інший, як корпорація «Укрбуд», тобто відомство, звідки, як кажуть, і ростуть вуха цієї історії.

Одночасно керівник тресту П. Жданюк звертається до прокуратури з проханням притягти до кримінальної відповідальності автора матеріалів, як наклепника, який образив гідність чесного колективу. Те, що колектив у жодній з публікацій не згадувався, для П. Жданюка не має значення. Як не має значення для ображеного керівника й те, що подавати позов він мав до народного суду за місцем «вчинення злочину», тобто за місцем розташування редакції.

II. Казнокради

Щодо суті справи, що розслідується, то в автора є незаперечні дані: керівництво тресту (хоч офіційно трест нині й зветься орендне підприємство «Житомирбуд», але свідомо залишило стару назву — перехід на так звану оренду був незаконним), м'яко кажучи, використало не за призначенням бюджетні кошти. І навіть не тисячі — мільйони. Та й гроші на рахунку підприємства плутає з тими, що в кишені. Такі собі дрібнички: скажімо, в тресті рахуються два трактори балансовою вартістю 30 і 60 тисяч карбованців. А насправді в наявності лише один, який за документами коштує 90 тисяч. Запитання: де подівся другий? Відповідь: пішов «наліво». Трактори, баштові крани... Досвідчені люди, порившись у документах тресту, хапаються за голову: такого ще не бачили!

Якщо проаналізувати документи «Житомирбуду», з'ясовується ще й таке: один баштовий кран оплатили двічі (з коштів підприємства, а потім з бюджету), а кошти з фонду стабілізації (він призначений для відшкодування витрат на зростання цін за матеріали) використали на придбання, скажімо, шпигорізки і обладнання для виробництва сосисок. І, що дуже суттєво, на документах про виділення грошей стоять підписи представників Міністерства економіки, В. Плітіна (колишній міністр будівництва — нинішній президент корпорації), Г. Гордійчука (його заступник), В. Винника (заступник голови облвиконкому), П. Поліщука (перший заступник голови облвиконкому), а на деяких інших, зокрема, Л. Поліщука (брат П. Поліщука, він відає у тресті питаннями будівництва «Івниці», про яку читайте нижче), і якогось ще М. Поліщука (керуючий справами райвиконкому). А з такою потужною підтримкою П. Жданюк може навіть власноручно підписати платіжне доручення без номера (!) і зняти два мільйони карбованців з бюджетного рахунку! Як «витрати, пов'язані з переселенням сімей із забрудненої місцевості у зв'язку з аварією на ЧАЕС».

Поступ. в банк плат.
ПЛАТЕЖНОЕ ПОРУЧЕНИЕ №
Плательщик «27» декабря 1990 г.

Поступ. в банк плат.
ПЛАТЕЖНОЕ ПОРУЧЕНИЕ № 0401002
Плательщик «27» декабря 1990 г.
Союзный бюджет раздел III, ЕС5, символ 18
Код
Банк плательщика ... г. Житомир 311056 Код
ДЕБЕТ 018110706 Сумма 2000000
Получатель АП Житомирстрой
Код Обл. упр. ПСБ Житомир
КРЕДИТ 85184749 сч. №
Банк получателя ... в г. ... 311056 Код сч. №
почтой-телеграфом (нужное подчеркнуть)
Два миллиона руб 00 коп
Сумма прописью
Дата получения товара, оказания услуг 19 г.
Назначение платежа, наименование товара, выполненных работ, оказанных услуг, №№ и суммы товарных документов.
Расходы, связанные с переселением семей из загрязненной местности в связи с аварией на ЧАЭС
М. П.
Подписи клиента
Проведено банком 28.12.1990
Подписи банка

...чатель АП Житомирстрой ...ИТ 85184749
Код Обл. упр. ПСБ Житомир 311056 Код сч. №
Банк получателя в г.
почтой-телеграфом (нужное подчеркнуть)
Два миллиона руб 00 коп
Сумма прописью
Дата получения товара, оказания услуг 19 г.
Назначение ...тежа, наим... товара, ...ненных работ, ...ных услуг,

За інструкцією Мінфіну, щоправда, ці кошти мають бути використані «на виплату... компенсацій в зв'язку з відселенням» і т. ін. Куди ж вони пішли насправді?

III. Замість партквитка — власність

Бюджет України, за словами голови Комісії Верховної Ради з питань чорнобильської катастрофи В. Яворівського, настільки дірявий, що скоро нічим буде оплачувати соціальний захист ліквідаторів. Однак, якщо пошукати, то гроші знайдуться. Наведу витяг з офіційного документа: «На покриття витрат будівництва житлового будинку ОП «Житомирбуд» перераховано 533 тисячі карбованців бюджетних (чорнобильських — Д. Д.) коштів... будинок прийнято в експлуатацію і заселено **не переселенцями**...» Але це ще квіточки...

Левову ж частку і просто бюджетних, і «чорнобильських» коштів з'їв агропромисловий комплекс у селі Івниця. Перетворивши колгосп на своє дочірнє підприємство, керуючий «Житомирбудом» вже інвестував сюди мільйони і планує подальші «вливання». Всього більш як 90 мільйонів карбованців. Будівництво м'ясокомбінату для Житомира (прямий обов'язок «Житомирбуду») ще не починалося, а свій м'ясокомбінат вже здавати невдовзі будуть. Що ж стосується заводу керамзитного гравію, саме під який і виділяли бюджетні асигнування, то на його будівництві ще кінь не валявся.

Чому ж такий ентузіазм там, де його ніхто не вимагає? Чому зводяться котеджі й рибні ставки в той час, як будівництво в цілому по області трестом завалено? Відповідь можна знайти в орендному договорі, який було підписано між «Житомирбудом» (орендодавець) і агропромисловим комплексом «Івниця» (орендар), і статуті комплексу. Згідно з документами трудовий колектив «Івниці» має право розпоряджатися її майном (неважко здогадатися, хто увійде до цього «колективу», — родичі й довірені особи причетних до справи). Потім, коли почнеться приватизація, вартість майна буде занижено й вотчину викуплять за символічну суму. Підстави для таких прогнозів дає чинний нині договір, згідно з яким орендна плата становить п'ять відсотків від вартості орендованого майна. Якої саме вартості — навіть не зазначено. Стоїть порожнє місце у лапках! А підписав рішення про реєстрацію «Івниці» той самий «якийсь ще М. Поліщук». Мабуть, випадково, просто так збіглися обставини. І виділяли чорнобильські кошти на рибні ставки київські чиновники теж випадково...

IV. Взаємозв'язки

За свідченням з компетентних джерел, П. Жданюкові вдалося використати «не за призначенням» щонайменше сім мільйонів карбованців — за «допавлівськими» цінами. Сьогодні цю цифру треба помножити на 12 — і вийде сума, яку трест має повернути до бюджетів (державного і обласного). Це йому не під силу — кошти пішли на збагачення керівництва. Отже, в разі повернення на рахунок держави понад 80 мільйонів, трест збанкрутує вкупі із своїми дочірніми підприємствами — включаючи й «Івницю». Крім того, дезавуються й обласне начальство з високими покровителями, які ввели «Житомирбуд» у перелік 50 підприємств, що приватизуватимуться в першу чергу (згадайте порожнє місце там, де мала бути зазначена вартість).

Саме тут доречно також згадати ту протидію, яку чинять «герої» матеріалу. Звичайно, документи для ревізії трестом не надаються, проте інакше й бути не могло... А от, скажімо, та ж прокуратура: йшлося про мільйони, але чомусь замість з'ясування обставин крадіжки слідчий лякав автора кримінальною справою «за наклеп». Хотілося б думати, що це просто невдала до преси, а не зумисні дії.

Нині П. Жданюк чи не щодня мотається до Києва, з'ясовує, мабуть, з керівництвом «Укрбуду» і чиновниками уряду, як виплутатися з ситуації, що склалася. Мусить — адже висновок перевірки деяких аспектів фінансово - господарської діяльності його підприємства набув статусу офіційного документа... Добре було б, щоб цим документом таки поцікавилася Прокуратура України.

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Житомир — Київ.

P. S. У цивілізованому суспільстві після таких обвинувачень в газеті подають або у відставку, або в суд за місцем розташування редакції. Чекаємо...

ХЕРСОНЩИНА ПРИЙМЕ НІМЦІВ

У Херсоні з коротким візитом побувала група німців на чолі з відповідальним працівником Міністерства закордонних справ ФРН Клаусом Келле. В обласній Раді відбулася розмова, під час якої обговорювалися питання, пов'язані з поверненням у нашу область німецького населення, котре здавна мешкало тут і було зігнане з насиджених місць тоталітарним сталінським режимом.

З довідки, підготовленої архівними працівниками області, видно, що колонії німців у наших краях зажили справжнього економічного розквіту. Вихідці з Данціга та колоністи голландського походження добре освоїли малозаселені тоді місця і жили у великій злагоді з українцями, поляками, євреями, насичуючи ринок високоякісними овочами, м'ясом, молоком, засновуючи різні ремесла. На початку XIX століття на Херсонщині налічувалася 31 німецька колонія з населенням 5,5 тисячі чоловік. Так, у 1926 році, до смерчу насильницької колективізації, тільки у Високопільському районі мешкало близько 12500 німців. Приблизно в ці ж роки було створено 40 національних міських, селищних, сільських Рад з численним німецьким населенням. Діяли національні школи, готувалися кадри для народного господарства... Далі доля німців така ж трагічна, як і багатьох інших народів: позбавлення виборчих прав, розкуркулення, репресії, заслання.

— Сьогодні програму переселення німців ще не сформовано,— повідомили в пресцентрі обласної Ради.— Але на Херсонщині вже мають досвід такої роботи. За попередніми, найприблизнішими даними, протягом трьох-чотирьох років на території кількох районів можна прийняти 120 тисяч чоловік. Хоча, звичайно, без уточнень не обійтися.

Гості з Німеччини, представники організації «Відродження», схоже, уподобали для майбутнього переселення всього три райони — Великоолександрівський, Нововоронцовський та Високопільський. У всякому разі, за це йшла попередня розмова в обласній Раді. Посланці ФРН виїхали на місце і, здається, ще більше утвердилися у своєму виборі.

Економічна криза ускладнює й без того непросту справу будівництва житла, придбання будматеріалів, тощо.

Шляхи подолання постали труднощів, як можна судити зі змісту бесіди гостей з головою облвиконкому Михайлом Кушниренком, будуть обговорені на високому рівні в Києві. Причому вже наприкінці лютого.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсон.

УГОРЦІ НАШОЇ КРАЇНИ

Громадські формування представників цієї національності, що діють на Закарпатті, у Києві та Львові, об'єдналися в Демократичну Спілку угорців України. Головна мета утворення — згуртувати всіх угромовних громадян республіки, допомогти їм у збереженні культури та традицій свого народу, вирішенні певних проблем.

— На жаль,— підкреслив голова ДСУ Шандор Фодо,— угорці вперше не представлені в парламенті України. Тому для оперативного контактування з урядом щодо окремих наших запитів сформували в Києві секретаріат Спілки, який очолив заступник директора Києво-Печерської лаври Тібор Ваш. Сподіваємось, що завдяки його сприянню зуміємо зняти ряд наболілих питань.

Зокрема, хвилює хід реабілітації та компенсації незаконно депортованих у сталінські табори угорців. Потребує підтримки держави угромовна видавнича справа. З нетерпінням очікуються рішення парламенту щодо подвійного громадянства, можливості поновити в паспортах справжню національність (у повоєнні роки, щоб уникнути репресій, багато угорців записали себе словаками, русинами, українцями тощо).

ДСУ виступає також за доцільність створення в місцях компактного проживання угорців національних округів чи районів. Референдум з цього приводу, зокрема, було проведено на Берегівщині, переважна більшість жителів якої висловилася саме за такий адміністративно-територіальний устрій. На часі розв'язання й ряду інших проблем етнічної групи.

Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

Спорт

З МОЛОДИХ, АЛЕ РАННІХ

Позивні футбольної весни

Не так давно відомий тренер Іштван Секеч попереджав обласне керівництво в Хмельницькому, що через певний період не місцеве «Поділля» буде флагманом футболу в тому краї — лідерство перейде до колективу з периферії. Тоді зі спеціаліста навіть глузували. Але сталося саме так, як він казав.

Два роки тому в Шепетівці народився футбольний клуб «Темп». І тепер він, як кажуть, замовляє музику. Хоча це і не всім до вподоби.

За цей короткий час молодий футбольний колектив піднявся на неабиякі висоти, заслуживши право виступати у вищій лізі чемпіонату України. Слід сказати, що велика заслуга в цьому гравців, тренерів і особливо президента ФК Джумбера Нішніанідзе. Великий внесок у становлення «Темпу» зробив, зрозуміло, і його головний тренер Іштван Секеч.

Мої запитання до нього стосуються останніх новин у команді.

— Сам факт, що від нас пішов лише один гравець,— розповідає Іштван Йожефович,— свідчить про те, що колектив, висловлюючись мовою лікарів, практично здоровий. Утім, втрату Олександра Бондаренка, який повернувся до Запоріжжя, переживаємо дуже. Адже він був лідером. Та поповнення маємо пристойне. Запросили воротаря Сергія Чабана з Луцька, досвідченого захисника Юрія Миргородського з Дніпропетровська, молодого півзахисника з Бакинського спортінтернату Ельнана Султанова. Приємно, що до Шепетівки з «Динамо»-2 (Москва) охоче повернулися місцеві вихованці, обидва півзахисники, тезки Олександри Юрчук та Гуральський.

Маємо ще цілу групу перспективних молодих футболістів, які поки що виступатимуть у нашому так званому фармзклабі.

— Пробачте, а що це за команда?

— З міста Баранівки, що на Житомирщині, де є широковідомий порцеляновий завод. Вона виступає в чемпіонаті України серед команд колективів фізкультури. Гадаю, що від такої дружби користь матимуть і баранівці, і ми.

— Як готувалися до нинішнього, історичного, сезону?

— Працювали і вдома, і в Алушті. А тепер «Темп» на зборі в Угорщині. Тут слід дякувати моєму землякові-закарпатцеві Іштвану Шандору, який працює тренером у місті Ніредьгазі. Шепетівці перед поверненням додому мають зіграти товариський матч з клубом угорської вищої ліги «Дебрецен». А команду, яку очолює мій друг Шандор, ми вже запросили влітку до Криму. Там вона відпочиватиме і тренуватиметься.

— Розкажіть коротенько про умови вашого життя.

— Як на нинішні часи, вони досить хороші. Оце незабаром завершимо реконструкцію головного стадіону міста, трибуни якого вміщуватимуть десять тисяч глядачів. Все буде, як слід: і футбольне поле високої якості, і зручне табло, і освітлення необхідної потужності.

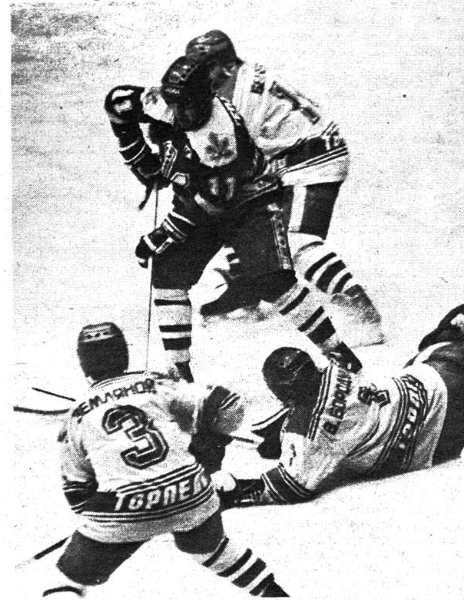
У наших найближчих планах — будівництво заміської навчально-тренувальної бази. Маємо проект і місце мальовниче: навколо ліс, є озера.

— То, може, маєте багатих покровителів?

— Що ви! Обходимося власними силами. Клуб у фінансово-економічному відношенні поступово піднімається на досить солідний рівень. Якраз у ці дні наш президент перебуває в Німеччині. Незабаром організуємо спільне підприємство.

...Що ж, як бачимо, «Темп» — молодий клуб, але солідний. Побажаємо ж йому успіхів.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Стрімка атака. Фото Миколи БОЧКА.

«Не підрізайте крила «Соколові»!»

Це гасло та ще, скажімо, такі: «Знищити дитячий хокей — збільшити злочинність», «Ми бажаємо стати олімпійськими чемпіонами від України», «Не виганяйте нас на вулицю» — побачили народні депутати вчора зранку біля будинку Верховної Ради. З державними прапорами, в хокейній формі разом з тренерами та батьками зібралися в колони пікетників вихованці СДЮШОР «Сокіл» (Київ). Ця незвична команда налічувала понад тисячу осіб.

— Ми змушені йти на крайні заходи,— сказав схвильований директор СДЮШОР, майстер спорту, заслужений тренер України Валентин Уткін.— Профспілки припинили фінансування нашого закладу. І тепер сотні хлопчиків з 7 до 17 років опинилися на вулиці. А тим часом наша школа — базова для юнацьких збірних України, які вже нинішнього року мають стартувати в чемпіонатах Європи та світу...

Може, ця акція нарешті приверне увагу до дитячих проблем. До речі, хокеїсти не самотні в цьому «чорному списку». Подібна доля спіткає сьогодні дитячі спортивні школи з багатьох видів спорту.

ВОНИ ВИЙДУТЬ НА ПОЛЕ

«Чорноморець» (ОДЕСА)

НАЧАЛЬНИК КОМАНДИ — Плоскина Володимир. **ГОЛОВНИЙ ТРЕНЕР** — Прокопенко Віктор. **ТРЕНЕР** — Альтман Семен.

ВОРОТАРІ: Гришко Віктор (1962), Суслов Олег (1969). **ЗАХИСНИКИ:** Телесненко Андрій (1966), Третяк Сергій (1963), Спицин Олександр (1963), Никифоров Юрій (1970), Дем'яненко Дмитро (1969), Парфьонов Дмитро (1974). **ПІВЗАХИСНИКИ:** Сак Юрій (1967), Цимбалар Ілля (1969), Шелепницький Юрій (1965), Кошелюк Олег (1969), Колісниченко Віталій (1973), Романчук Руслан (1974), Кулик Костянтин (1970, з «Нефтчі», Баку). **НАПАДАЮЧІ:** Гецко Іван (1968), Гусєв Сергій (1967), Мочуляк Олег (1974).

«Торпедо» (ЗАПОРІЖЖЯ)

НАЧАЛЬНИК КОМАНДИ — Колесников Анатолій. **ГОЛОВНИЙ ТРЕНЕР** — Лемешко Євген. **ТРЕНЕР** — Атаманюк Володимир.

ВОРОТАРІ: Мойсеєв Ігор (1964), Жилкін Геннадій (1969, з команди «Кристал», Херсон). **ЗАХИСНИКИ:** Бондаренко Олександр (1966), Нефедов Олександр (1966), Черкун Ігор (1965), Сидоркін В'ячеслав (1970), Газюкін Юрій (1968), Товкач Ігор (1968), Зайцев Сергій (1973), Узаков Руслан (1967), Ульянов Сергій (1974). **ПІВЗАХИСНИКИ:** Марєєв Андрій (1966), Якубовський Ігор (1960), Волков Олександр (1961), Лютий Владислав (1970), Никифоров Андрій (1969), Цюра Валерій (1970), Бакалов Юрій (1966). **НАПАДАЮЧІ:** Заєць Олександр (1962), Бондаренко Роман (1966).

«ЗОРЮ» РЯТУЄ... МАЛС!

Кілька місяців тому футбольний клуб «Зоря» (Луганськ) залишився без покровителя. Тоді виробниче об'єднання «Луганськтепловоз» відмовилося від фінансування футбольного колективу. Відразу сплив на поверхню понадмільйонний борг клубу.

У місті та регіоні бажаючих кинути рятівне коло не знайшлося. «Руку допомоги» простягнула... Москва, «Зорю» придбало науково-виробниче комерційне об'єднання МАЛС.

Постає питання: як же відтепер називатиметься команда? Вирішили, що на футболках буде написано «Зоря» — МАЛС.

Сергій СКИБА.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Футбол. Кубок України. 1/8 фіналу розіграшу. «Буковина» (Чернівці) — «Дніпро» (Дніпропетровськ) — 1:2. Голи: Задорожняк (35) — у господарів; Багмут (19), Юдін (31) — у гостей.

Баскетбол. Чемпіонат України. Чоловіки. «Спартак» (Луганськ) — «Вулкан» (Дніпропетровськ) — 114:80, 102:94, БСКД (Дніпропетровськ) — «Будівельник» (Харків) — 75:72, 56:58.

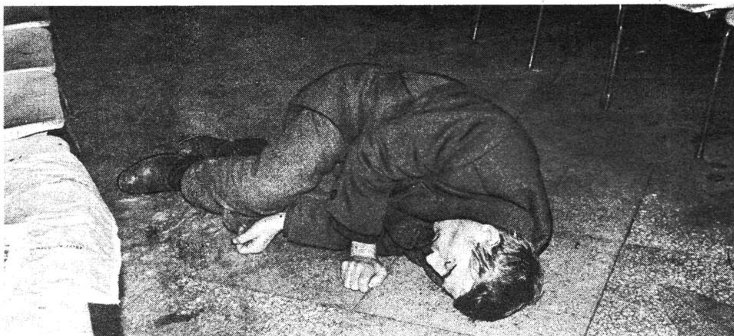

НА ДНІ ДНА

Пам'ятаєте п'єсу М. Горького «На дні»? Жахливе місце — нічліжка Костильова. Як східці в пекло. Але який народ збирався на цих східцях — філософи. «Людина — це звучить гордо».

— Та не біса воно не звучить. Добре було базарити в теплі,— аж сплюнув від обурення нащадок горьківського Луки.— Пожили б тут із нами — побачили, що таке людина.

Мій знайомий, вокзальний бомж, читав не тільки Горького. Колись... Втім, це все було колись. А тепер є брудний незатишний вокзал, запльована підлога, сердиті стусани під бік і шмат цвілої ковбаси.

— Згідно з нашими інструкціями до приймального розподільника можна доставляти лише бомжів без явних ознак інвалідності. А тут, подивіться, повно калік,— розповідає начальник лінійного відділу внутрішніх справ на станції Київ-пасажирський С. Попенко.— Кудись їх прилаштовувати — не міліцейська функція, хоч, звичайно, і не звертати уваги на бомжів-калік не можемо: вони постійно створюють криміногенну обстановку. Жити за щось же треба.

Обірвані, голодні, злі — вони люди. Подобається нам чи ні, але на ніч вокзальні зали будуть знову забиті їхніми немитими. ненаодеколоненими тілами. Бо де ж їм подітися? У лікарнях бомжів не приймають, у будинках для престарілих на таких підопічних також не чекають. А спеціальних закладів для них немає, хоч свого часу постанову про їх створення підписав сам Рижков. Нема Союзу, нема прем'єра, нема будинків... А бомжі були, є і, мабуть, будуть.

За останніх півроку в приміщенні вокзалу померло 50 його постійних мешканців. Пасажири подовгу бувають у «компанії» з трупами: останніх нікому вивезти з дому». Співробітники спеціальної служби відмовляються: мерці аж ворушаться від вошей. Дезинфікуючі засоби на паразитів не діють, кажуть, бомж — живильне середовище для виведення мутантів.

Добре було мешканцям «Дна». Вони мали свою нічліжку, в якій було тепло і, в принципі, затишно. Тягнуло на філософію, на Беранже. Хто ж знав, що може бути й гірше. Подивіться на ці знімки — ви бачите дно дна.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Фото Анатолія КОЛЕСНИКА і Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Експрес-новини

Комітет із закордонних справ американського сенату обговорив кандидатури послів США в Естонії, Латвії і Литві. Очікується, що сенат у повному складі ухвалить їх до кінця тижня. Усі три дипломати, яких пропонують на посади послів, уже працюють у державах Прибалтики як повірені у справах США.

* * *

Представник міністерства оборони Польщі висловив занепокоєння у зв'язку з концентрацією у районі Калінінграда колишніх радянських військ, що виводяться з Польщі і Німеччини. З військової точки зору, вважає він, така концентрація сил на польському кордоні може бути потенційною загрозою для країни.

* * *

Сербські екстремісти у Боснії і Герцеговині почали зносити барикади, які вони збудували на околицях Сараєва. Раніше уряд республіки оголосив про досягнення угоди з угрупуванням етнічних сербів щодо знесення барикад у столиці. Більшість сербів, котрі мешкають у Боснії, незадоволена результатами референдуму, учасники якого висловилися за незалежність республіки.

* * *

Польський вантажний корабель з 16 чехо-словацькими танками Т-72 на борту вийшов до Сирії з польського порту Щецин. Польсько-чехо-словацька компанія «Інтерспец» планує переправити до Сирії найближчими місяцями 150 танків, закуплених у Чехо-Словаччині.

* * *

Президент США Буш наклав вето на резолюцію конгресу, в якій надання Китаю статусу найбільшого сприяння в торгівлі ставилося в залежність від покращення становища у сфері прав людини в КНР і додержання Китаєм обмежень на експорт ракетної технології. Буш заявив, що підтримує мету резолюції, але виступає проти методів її досягнення.

* * *

Прем'єр-міністр Болгарії Димитров звернувся з проханням до американського представництва про подальшу економічну допомогу країні. Це відбулося на зустрічі Буша і Димитрова в Білому домі. Політична підтримка і дружба — це найважливіше, що одержує Болгарія від США, заявив Димитров, проте в критичні моменти його країна також потребує економічної допомоги.

* * *

Делегація США на високому рівні відвідає В'єтнам з метою переговорів про долю більш як двох тисяч американських військовослужбовців, які пропали безвісти, та про гуманітарну допомогу. Делегацію очолив помічник держсекретаря Сполучених Штатів Соломон. З 1987 року США, В'єтнам ведуть переговори щодо розв'язання проблем, що залишилися після в'єтнамської війни, яка закінчилася 17 років тому.

* * *

Представники Південної і Північної Кореї знову зустрілися для обговорення графіка взаємних інспекцій ядерних об'єктів. Корейська республіка домагається проведення таких перевірок не пізніше кінця квітня. Західні експерти побоюються, що КНДР потрібно лише кілька місяців для створення ядерної бомби.

Ми є нація державницька, історична

— Пане Плав'юк, Ви — п'ятий президент України у вигнанні, котрий зберігає мандат українського народу з часів УНР. Сьогодні прийнято рішення про передання повноважень уряду у вигнанні Леонідові Кравчуку. Чим пояснюється таке рішення?

На запрошення Конгресу українців суверенних держав колишнього СРСР і Президента України Леоніда Кравчука у січні-лютому в Україні перебував Президент уряду України в екзилі (у вигнанні) Микола Плав'юк. Напередодні від'їзду з України він дав інтерв'ю нашій газеті.

— Для нас чинником було прийняття Верховною Радою України Акта проголошення незалежності України і підтвердження його на референдумі 1 грудня, обрання демократичним шляхом Президента України Леоніда Кравчука. Слід зауважити, що після 24 серпня я і мої колеги принципово висловлювалися проти ідеї всенародного референдуму — адже він чималою мірою зачіпав нашу свідомість того, що ми є нація історична, державницька. Сенс існування уряду у вигнанні — довести ідею тяглості української державності з часів Української Народної Республіки. Однак по деякому часі ми змінили цю думку, бо в чужих землях вона видавалася як така, що ми не віримо у бажання українського народу творити свою незалежну, суверенну державу в нинішніх умовах. Отож, ви зробили справжню сенсацію для світу, коли 92 відсотки проголосували за суверенну Україну. Поважаючи факт постави вільної України, як же ми могли не поважати законно обраного вами Президента? Саме тому ще в грудні минулого року я направив Президенту України Леоніду Кравчуку лист, яким інформував про готовність передати мандат уряду України у вигнанні.

21 січня відбулася зустріч з Президентом, на якій ми узгодили дії. Так, 14—15 березня відбудеться Надзвичайна сесія Української Національної Ради, де буде схвалена постанова про припинення дії Державного центру УНР. На сесії будуть присутні представники українського уряду і парламенту. На 24 серпня ми одержали запрошення в Україну, де заплановані торжества з нагоди передачі наших повноважень.

— Як Ви оцінюєте політику Президента України Леоніда Кравчука?

— Позитивно. І бажаю йому успіхів. В уряду України я відзначив би брак досвіду самостійної роботи. Треба мати в найближчий час репрезентативний уряд, який би представляв найкращі сили народу. Однак зазначу, що нам треба боротися не проти уряду, а за кращий уряд.

— Які Ви бачите перспективи розвитку України? У чому вбачаєте для неї небезпеку?

— Генрі Кісінджер сказав на одній з прес-конференцій (уже після підписання Брестської угоди): перша небезпека — хаос, який може наступити. Друге — те, що він не вірить у відмову Росії від своєї 400-літньої традиції імперського мислення. Я також не вірю і вважаю цю небезпеку для України серйозною... Я б застеріг ще проти однієї небезпеки. За історичних умов, коли Україна завжди була під кимось, наша ментальність звикла бути «проти». А чи здатні ми бути «за»?

Сьогодні ми в процесі зміни нашого політичного мислення. Із здобуттям незалежності зміни відбуваються і в парламенті. Змінює своє мислення так звана «більшість», але й демократичні сили також повинні змінюватися. Якщо ми хочемо посунути розвиток державності, ми повинні визначитися і у ставленні до уряду. Повинно стати нормою, як у всіх країнах, коли діє опозиція, готова перебрати владу на наступних виборах. Маєте 26 партій, але всі вони у зачатковому стані — кажуть, нараховують загалом лише 30 тисяч членів. На Заході кілька партій, і кожна з них здатна висунути свою дійову програму, створити тіньовий кабінет. На жаль, ми ще не маємо демократичного парламенту, навіть сильної демократичної опозиції. Доки у найменшому селі, сільській чи міській Раді не запанує демократичний устрій, демократичної України не буде.

Розмову вела Ольга КОБЕЦЬ.

НА ФОТО: Президент України у вигнанні Микола Плав'юк; економіст, фахівець у галузі харчової промисловості, одружений, має чотирьох дітей.

Алло, плането!

Ринку — надійний зв'язок

Сьогодні ми закінчуємо розробляти Національну програму розвитку засобів зв'язку — одну з найперших програм в Україні, що передбачає широке залучення іноземних інвестицій, можливості створення ринкових структур в розвитку не тільки засобів телекомунікацій, а й відповідної виробничої бази. Так, нещодавно в Україні з однією з найбільших телефонних компаній США «Амерікен телефон енд телеграф» (АТТ) і голландською телефонною компанією «ПТТ Телеком» було створено спільне підприємство. Воно займатиметься організацією та управлінням нової міжнародної телефонної мережі, яка прямо зв'яже Україну зі світом і стане однією з передумов промислового зростання і збільшення ділової активності в нашій незалежній державі. По-друге, спільне підприємство братиме участь у створенні та управлінні міжміською телефонною мережею в 13 областях України.

Зокрема, з АТТ досягнуто угоди щодо організації спільного виробництва устаткування телефонних станцій, розвитку місцевих телефонних ліній.

У рамках угоди ми вже маємо 30 каналів на США і стільки ж найближчим часом нас з'єднають з Європою, решта міжнародних каналів зв'язку продовжують діяти через Москву.

І за таких складних умов у нас починають працювати комерційні структури, які, як у тій байці, тягнуть кожна у свій бік. Вони встановлюють системи, що перевантажують телефонні лінії, і це негативно впливає на роботу всієї телефонної мережі. Поширюється практика створення спільних та приватних телеканалів. Активно розвиваються локальні мережі кабельного телебачення. Ці «піратські» мережі створено фактично внаслідок відсутності правової бази такої діяльності. У багатьох випадках їх технічний стан не відповідає встановленим нормам. Дати лад тут можна, про що свідчить світовий досвід. Для цього потрібно розробити систему державного контролю й регулювання підприємництва у зв'язку, прийнявши відповідну постанову або закон і захистивши тим самим споживача від некомпетентності підприємців.

Ось чому нам потрібне міністерство, яке здійснювало б державне регулювання засобами зв'язку.

Нам можуть закинути: це ж затискання приватної ініціативи! Дозволю собі не погодитись, адже більшість країн світу мають державні структури управління засобами зв'язку. В одних — міністерство, в других — комісія, в третіх — дирекція. До речі, усі ці країни — лідери в розвитку телекомунікацій.

За умов державної монополії на засоби зв'язку в США в 70-і роки встановлювали мільйон телефонів на місяць. У 1984 році рівень послуг зв'язку був досить високим і попит на них значно зменшився. Тому американці прийняли антимонопольне законодавство, яке дозволяє залучити кошти приватних компаній, необхідні для подальшого розвитку системи телекомунікацій. Незважаючи на цей захід, АТТ все ж таки тримає пальму першості на ринку США, обслуговуючи 80 відсотків потреб зв'язку. Тобто демонополізація в даній ситуації, і то часткова, потрібна тільки за умови досягнення досить високого рівня галузі. Аналогічна картина сьогодні в Данії, Нідерландах, Німеччині, Франції, Швеції та інших європейських країнах, де найвищий рівень телефонного зв'язку досягнуто знову ж таки за умови монополії держави на засоби зв'язку, приватизація яких почалася тільки в середині 80-х років.

Анатолій КЛИКИЧ, начальник Управління науки, нової техніки й зовнішньоекономічних зв'язків Міністерства зв'язку України.

На інформаційних фронтах СНД

ЖАРТ НЕ ВАРТИЙ ЗАХОДУ

Схоже, гласність і свобода слова у Вірменії опинилися під загрозою. У всякому разі, так вважає група вірменських журналістів, які організували днями акцію протесту проти закриття інформаційної телепередачі ВТ «Айлур».

Справа в тому, що у новорічному випуску «Айлур» дозволив собі трохи некоректно пожартувати, налякавши населення Вірменії інформацією про державний переворот, який нібито мав місце у республіці. Причому було це зроблено аналогічно повідомленню ЦТ про серпневий путч. Відтоді передача жодного разу не вийшла в ефір. Багато хто вважає, що жарт цей був справді не найвдалішим. Проте вживання таких жорстоких санкцій проти її авторів ніким майже не виправдовується. За винятком тих народних депутатів, які проголосували проти рішення цього інциденту на сесії парламенту, що відбувається цими днями. Що ж до Президента республіки Левона Тер-Петросяна, то він настроєний лояльно до цієї телепередачі й у принципі не проти її повернення.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.
Єреван.

В парламентах світу

ЧИ ВИСТАЧИТЬ ГРОШЕЙ НА ВИБОРИ?

Кампанія збору підписів на підтримку референдуму щодо розпуску нині діючого парламенту республіки розпочалася в Киргизстані. Ініціатором акції виступила партія «Еркин Киргизстан», яка представляє інтереси інтелігенції й підприємців киргизької національності. Її підтримали кілька інших громадських організацій з демократичного руху «Киргизстан».

Теперішній Верховній Раді закидається пасивність більшості її депутатів і низька якість документів, які приймаються. Серед головних вимог — скорочення депутатського корпусу до 100—120 чоловік і перетворення парламенту на постійнодіючий професійний орган.

Голова Верховної Ради республіки Шеримкулов сумнівається в доцільності нових виборів. Хоча б тому, що на них необхідно витратити 12 мільйонів бюджетних карбованців.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Власкори повідомляють

Мінськ

Скорочення зазнає і армія

Реорганізація збройних сил колишнього Союзу на території Білорусі неминуча, заявив на зустрічі з воїнами в місті Ліда Голова Верховної Ради республіки Шушкевич. У цьому зв'язку під скорочення потрапить кожен четвертий військовослужбовець.

На питання, з яких джерел фінансуватимуть армію, Шушкевич відповів: основні витрати понесе Росія. Однак і Білорусь візьме на себе чималі зобов'язання.

Віктор ХОРОШКО.

Кишинів

Дві версії

Стали відомі нові подробиці про події у Дубосарах в ніч з 1 на 2 березня.

За повідомленням прес-центру Верховної Ради Придністровської Республіки, працівники міліції у Дубосарах відкрили вогонь по машині міліції Придністровської Республіки, внаслідок чого загинув майор Юрій Сліпченко. Керівництво Придністров'я запропонувало кишинівським властям вивести поліцію з міста. Прем'єр-міністр Валерій Муравський відповів відмовою. Після цього будинок поліції був оточений козаками, виникла перестрілка, з обох боків є жертви. Поліцейські взяті заложниками.

За повідомленням же МВС Республіки Молдова, події розгорталися таким чином. 1 березня о 22 годині 19 хвилин у вартову частину Дубосарського відділення поліції повідомили, що поблизу гуртожитку швейної фабрики, де ввечері були організовані танці, виник конфлікт між гвардійцями і різними групами громадян. Коли поліція прибула на місце, то побачила, як по людях з двох «уазиків», що під'їхали, було відкрито стрільбу. Пролунали постріли у відповідь. Заступник комісара поліції Колесник повідомив, що оперативна група поліції не брала участі у перестрілці.

Проте в 00 годин 38 хвилин до будинку поліції попрямували 300 козаків, озброєних автоматами. Вони взяли його штурмом. Затримано 32 співробітники поліції та 2 стажери, у яких вилучена табельна зброя. Вони утримуються як заложники.

Президент Придністровської Республіки ввів у Дубосарах надзвичайне становище. Знов перекрито всі мости через Дністер. Придністровські гвардійці готуються до можливих атак з боку формувань внутрішніх справ Молдови.

Олександр ТОНЯ.

* * *

Коли верстався номер:

ІТАР — ТАРС повідомив, що скоєно напад на окремий мотострілецький полк Громадянської оборони. Ті, хто нападав, члени молдовських озброєних формувань, роззброїли чергового офіцера і захопили його зброю. Командування полку веде з властями Молдови переговори.

ПОДВІЙНА ВИГОДА

Французька «Фігаро» про фінансові пропозиції України

Передано в номер

LE FIGARO

Поступово, нерідко ціною зіткнень з Росією, Україна добивається все більшої емансипації і займає на міжнародній арені те місце, якого вона гідна. Останнім підтвердженням цього (що має символічне значення для Києва) є телефонна розмова Президента Леоніда Кравчука з Франсуа Міттераном. Це був один зі способів підкреслити, що Борис Єльцин — не єдиний правонаступник Радянського Союзу.

Тема телефонної розмови була, мабуть, не менш важливою, аніж сам її факт. Система виплачування зовнішнього боргу колишнього Радянського Союзу, на думку Леоніда Кравчука, має бути змінена з урахуванням нових реальностей. Висловлюючись ясніше, суть його висловлювань не нова — ні в чому не повинно бути російської монополії.

Президент України знає, що його наміри знайдуть певну підтримку. 14 з 15 республік колишнього Радянського Союзу було репрезентовано на консультативній зустрічі, що відбувалася в Києві. На зустрічі внесено нові пропозиції.

Відсутньою була лише одна Росія. Як у політиці, так і в економіці, Борис Єльцин — основний правонаступник імперії — на дві третини чи навіть на три чверті. Рішення, прийняті у Києві, не покладають ніяких обов'язків на головного боржника зі складу колишнього СРСР. Російський Президент не направив свого емісара на київську зустріч, оскільки він раніше не схвалював цю ініціативу і, звичайно ж, не схвалює її результати. 14 республік запропонували позбавити Росію абсолютних повноважень в управлінні Зовнішекономбанком, який, зі згоди західних країн, одноосібно розпоряджається сьогодні усіма питаннями, що пов'язані з борговими зобов'язаннями. Об'єднавшись довкола України, республіки хотіли б перетворити його у «міждержавний банк», що підлягає не Росії, а верховному органові СНД — Раді голів держав.

Щоб підвищити привабливість своїх ініціатив для західних кредиторів, які наполягають на принципі колективної відповідальності колишнього СРСР, Україна та інші республіки намагаються полегшити правила гри. Так, Київ, за словами Прем'єр-міністра Вітольда Фокіна, пропонує взяти на себе 20 відсотків радянського зовнішнього боргу, якщо Москва візьме на себе решту.

Україна матиме подвійну вигоду: взявши на себе 20 відсотків зовнішнього боргу замість 16,37 відсотків, які випадають їй суто арифметично, вона зможе не тільки претендувати на п'яту частину авуарів колишнього СРСР, але разом з Росією стане немовби другою главою представництва колишнього Радянського Союзу.

Але для цього їй потрібна згода Москви, а потім і країн «великої сімки», найближча зустріч якої має відбутися наприкінці березня. Поки що надії на те, що Україна цього досягне, дуже мало.

Вістки з діаспори

ПРО ІНТЕРНОВАНИХ

Нову документальну кінострічку готує канадський режисер українського походження Юрій Луговий. Він відомий своїм фільмом «Жнива розпачу» про голод тридцятих років на Україні. Нова робота розповідає про українців, інтернованих до Країни Кленового Листа під час першої світової війни. Стрічку буде включено у програму вивчення канадської історії у середніх школах і університетах. Спонсорує роботу Канадська національна фільмова рада.

ВИСТАВКА СЮРРЕАЛІСТА

250-ту художню виставку влаштувала канадсько-українська мистецька фундація з Торонто, заснована подружжям Шафранюків. На ній представлено твори художника-сюрреаліста Василя Кондратюка. Він народився у Києві, освіту здобув у Львові, а в сімдесяті роки виїхав на Захід. Нині митець гідно репрезентує образотворче мистецтво кінця двадцятого століття в Канаді.

УКРАЇНЕЦЬ-ПРЕМ'ЄР

Лідер Нової демократичної партії, канадський українець Рой Романів став прем'єр-міністром провінції Саскачеван. Після перемоги на виборах 52-річний глава саскачеванського уряду заявив, що він всіма силами буде домагатися всебічного розвитку економіки провінції. Пан Романів є давнім прихильником незалежності України, що дає змогу сподіватися на широкі контакти бізнесменів та економістів Саскачевані з українськими підприємцями.

НАГОРОДИ ЛЬВІВ'ЯНИНУ

Комісія XI бібліографічного конкурсу Українського наукового інституту Гарвардського університету присудила першу та другу премію імені братів Ценків (750 і 650 доларів США) львів'янину Мирославові Морозу. Він удостоєний такої нагороди за праці про Михайла Драгоманова та Філарета Колессу.

Схід — справа тонка

КАРАВАНИ УЗБЕЦЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Поїздка держсекретаря США, обставлена, як спектакль на американський манер,— пишно й помпезно, з величезним почтом, детективами і журналістським корпусом, дещо здивувала середньоазіатських лідерів, але ніяк не злякала. Вони одразу зрозуміли правила гри і з не меншим бажанням, аніж сам американський посланник, включилися в неї. З перших же слів підтвердили прихильність вимогам Президента Буша щодо демократії, прав людини...

Та й сам Бейкер, який раніше проявив свою ласку тільки до двох демократів регіону — Акаєва й Назарбаєва (треба думати, не без підказки Бориса Єльцина), зрозумів свою помилку. Заради престижу він зіграв-таки до кінця свою партію суворого дядька серед недосвідчених племінників.

Протягом останніх годин візиту до Самарканда, оглянувши неперевершені пам'ятки столиці тимуридів, Бейкер усе-таки «пом'якшав», пішов спілкуватися до простих людей, чим завдав клопоту своїй охороні. Але справу було зроблено — сторони вже встигли висловити взаємне захоплення один одним.

Бейкер поїхав. У Ташкенті залишилася працювати експертна комісія: шукає придатний для американського представництва будинок. Також названо дату, коли остаточно вирішиться питання про встановлення дипломатичних відносин між США й Узбекистаном,— 14 березня.

Одразу після Бейкера до Ташкента приїхали міністр закордонних справ Саудовської Аравії принц Сауд аль-Фейсал і згаданий міністр фінансів Кувейту. Між двома цими візитами у МЗС Республіки Узбекистан підписано протокол про встановлення дипломатичних відносин з Ізраїлем. При цьому хочу підкреслити, що зовнішня політика Ташкента досить відкрита чи у всякому разі ведеться не за релігійними міркуваннями.

P. S. Поки з арабами тривають переговори, Туреччина перейшла до конкретних справ. З цієї країни прибула чергова партія гуманітарної допомоги. Загальна вартість безплатної турецької допомоги Узбекистану дорівнюватиме 100 мільйонам доларів.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

(Закінчення. Початок дивіться у № 38 «Голосу України»).

Подробиці

Чи прийде до влади колишній?

Після того, як колишній член Політбюро ЦК КПРС Гейдар Алієв став головою Верховного Меджлісу Нахічевані, не змовкають чутки про його повернення до вищої влади у республіці. Адже Алієв зробив чимало для досягнення згоди між різними політичними силами Нахічевані.

Представники головної опозиційної сили — Народного фронту, яка зазнала поразки на виборах до Верховної і місцевої Рад, не без допомоги Алієва почали посідати ключові пости в автономній республіці. Так, колишній активіст Народного фронту Б. Фаразалієв став прем'єр-міністром Нахічевані. І ш' й представник фронту С. Алишарли посів пост голови телекомпанії. Але згуртування політиэних сил виявилося тимчасовим. Надзвичайна сесія Нахічеванського відділення Народного фронту нещодавно вирішила відкликати всіх своїх представників з виконавчих органів. Днями Центральний Виконавчий Комітет НФА рішуче спростував чутки про те, що опозиція має намір прив Алієва до влади. У заяві НФА говориться: «У боротьбі за владу Народний фронт ніяк не сприятиме вихідцям з номенклатури колишньої компартії».

А які ж стосунки Алієва з офіційними особами? За словами Президента Муталібова, між ним і Алієвим немає якихось прямих контактів. Як заявив Президент у своєму інтерв'ю «Литературной газете», він «образився» на Алієва за бойкот президентських виборів і референдуму 17 березня. До цього можна додати «передчасну» ліквідацію компартії і реорганізацію КДБ у Нахічевані.

У той самий час, на думку одного з активістів Народного фронту, між Алієвим і Муталібовим все-таки існує таємний зв'язок, скерований скоріше за все проти демократів.

Ровшан АЛІЄВ.

Баку.

ГІРКИЙ БРЕСТСЬКИЙ МИР

Сторінка літопису

Що ми знаємо про Брестський мир? Написано томи досліджень, в яких — намагання довести, що на підписання договорів у Бресті уряд Леніна пішов вимушено, аби врятувати революцію. І ні слова про те, що Україна у Бресті була представлена окремою делегацією. Що вона під постійним тиском більшовицької дипломатії усе ж таки багато робила, встановлюючи перші міжнародні контакти, підписуючи важливі документи. В українських дипломатів не було досвіду, цим і зумовлені помилки в їхній роботі, помилки, які мали далекосяжні наслідки для України. Проте досвід їхньої роботи повчальний і для сучасних політиків.

ЩО ЗНАЄ наш сучасник про діяльність делегації Української Народної Республіки на мирних переговорах з Німеччиною та її союзниками в Брест-Литовську наприкінці 1917 — на початку 1918 року?

Справді, запрошення німецьких та австрійських військ мало трагічні наслідки як для долі українського народу, так і для самої Центральної Ради, бо німці її й розігнали. А. В. Голубович — учасник брестських переговорів (після відставки В. Винниченка — прем'єра уряду УНР) — за їх результати поплатився життям: запрошення німців в Україну було одним із звинувачень, за яким його засуджено на процесі членів ЦК партії українських есерів у 1921 році до десяти (замінених на п'ять) років концентраційних таборів. Там він і загинув.

Що ж змусило Центральну Раду піти на такий крок, чи був він запланований і зафіксований у мирному договорі?

Українська Народна Республіка в ноті до всіх воюючих держав від 24 грудня 1917 року заявила, що стає на дорогу самостійних міжнародних відносин, буде боротися за підписання загального демократичного миру без анексій і контрибуцій, який забезпечив би народам право на самовизначення. Було наголошено, що влада Ради Народних Комісарів не поширюється на Українську Республіку, і тому мир, який хоче укласти Росія зі своїми супротивниками, може мати силу для Української Республіки тільки тоді, коли його умови прийме і підпише уряд УНР. Для участі в мирних переговорах, які вела Росія з Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією та Туреччиною в Брест-Литовську, Генеральний Секретаріат сформував делегацію на чолі з В. Голубовичем. Голова Центральної Ради М. Грушевський поставив перед делегацією завдання: домагатися включення до складу Української Республіки всієї Східної Галичини, Буковини, Закарпаття, Холмщини, Підляшшя, щоб жодного клаптика української землі не залишилося під чужим пануванням. Якщо Австро-Угорщина не погодиться поступитися українськими територіями, необхідно домагатися створення з усіх українських земель Австро-Угорської монархії окремого коронного краю з якнайширшою автономією.

На вирішенні цих завдань і на утвердженні самостійної зовнішньої політики України й зосередила делегація УНР свої зусилля. Вперше на міжнародній конференції пролунала ідея соборності українських земель.

Основні події на мирних переговорах відбувалися в той час, коли відносини між Раднаркомом і Генеральним Секретаріатом вкрай загострилися через підписаний В. Леніним і 17 грудня переданий телеграфом у Київ «Маніфест до українського народу з ультимативними вимогами до Української Ради». В цьому документі проголошується, що Рада Народних Комісарів визнає «народну Українську республіку, її право зовсім відокремитися від Росії або вступити в договір з Російською республікою про федеративні і тому подібні взаємовідносини між ними». Але друга частина «Маніфесту» містила такі ультимативні вимоги, які, по суті, відкидали факт існування української державності. Цей перший документ міждержавних відносин Радянської Росії і України свідчив, що більшовицький російський уряд, проголосивши з агітаційною метою право націй на самовизначення аж до відокремлення, стосовно України здійснення цього права розумів тільки таким чином, щоб уряд «незалежної» України беззастережно виконував його волю і в усьому слідував інтересам Росії. Мирні переговори в Брест-Литовську наочно підтвердили це.

На пленарному засіданні 10 січня, де обговорювалося питання участі української делегації у мирних переговорах, Л. Троцький, який очолював делегацію Росії, заявив, що не має ніяких заперечень проти цього, і коли під час дискусії виникло питання: чи українська делегація є підвідділом російської делегації, чи її треба вважати представництвом самостійної держави, Троцький визнав, що «українська делегація виступає тут як самостійна делегація». Чотири союзні держави також визнали українську делегацію самостійним і повноважним представництвом.

Але коли Троцькому стало відомо, що українська делегація самостійно обговорює з представниками Німеччини та Австро-Угорщини питання майбутніх кордонів, він страшенно обурився, поінформував Леніна, що Рада веде «явно зрадницьку політику», висловив Голубовичу свій протест.

Найдраматичніший момент у Брест-Литовську настав тоді, коли після проведеного в Харкові І Всеукраїнського з'їзду Рад туди прибула делегація радянського уряду України — Ю. Медведєв, голова ВУЦВКу, та В. Шахрай, народний секретар з військових справ. Вони ввійшли до складу російської делегації, заявили про неправомочність делегації Центральної Ради представляти інтереси Української Народної Республіки. Троцький прямо не протестував проти участі в переговорах і делегації Центральної Ради, але наголосив, що можуть бути визнані тільки такі умови, укладені з Україною, які формально затвердить уряд Росії.

Це відбувалося вже в той час, коли в Україну для підтримки влади Рад було послано з Росії червоногвардійські загони, які наближалися до Києва, а в самому місті тривала збройна боротьба між противниками Центральної Ради та її прихильниками. 22 січня 1918 року Центральна Рада прийняла IV Універсал, яким оголосила: «Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого не залежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу». Україна заявила, що з усіма сусідніми державами вона хоче жити в мирі та приязні, але жодна з них не має права втручатися в її життя. Урядові України доручалося укласти мир з Центральними державами.

Такий мир був підписаний 9 лютого делегацією, яку на цьому етапі очолював О. Севрюк. У своїх спогадах він писав: «Про можливість «приятельського» приходу німців на Україну ніколи... до 9 лютого в делегації не говорилося й ніколи (я це підкреслюю) не було про це мови з австро-німецькими делегатами до укладення миру». Не йшлося про це й під час перебування делегації в Києві. Це підтверджують у своїх спогадах і представники німецької та австро-угорської делегацій. Генерал Людендорф пише, що Україна обіцяла Німеччині й Австро-Угорщині велику кількість збіжжя, в якому ті були вкрай зацікавлені, за те, що одержувала корисний для себе кордон з Польщею за рахунок спірної Холмщини, а Австро-Угорщина обіцяла створити в Східній Галичині український коронний край. Більше того, економічні угоди повинні були стати вигідними й для України, бо передбачали обмін продовольчих товарів на промислові; «поїзда на поїзд, вивезення одних товарів в обмін на завезення інших товарів», як зазначив глава австро-угорської делегації граф Чернін. На вигідних для України умовах домовилися й про обмін військовополоненими, сторони взаємно відмовлялися від сплати воєнних витрат. Таким чином, для України це був справді мир без анексій і контрибуцій.

Питання про запрошення німецьких військ виникло після підписання договору, коли Центральна Рада під натиском більшовиків змушена була залишити Київ, переїхала до Житомира і там опинилася в безвихідному становищі. Саме туди прийшла звістка про успішні переговори в Брест-Литовську, про вигідну економічну угоду. Щоб захистити Україну від наступу більшовицьких загонів з Росії, вирішено було попросити допомоги українськими галицькими військовими частинами, а також тими, що були сформовані в Німеччині з українських військовополонених.

Німецькі представники відповіли, що переведення цих частин в Україну займе багато часу, і запропонували допомогу своїми регулярними військами. Керівники Центральної Ради змушені були погодитися на цей небажаний варіант, висунувши умову, щоб німецькі частини не йшли в середину України, а зайняли лише лінію північного кордону з Росією. Але не було підписано ніякої письмової угоди, яка регулювала б дії німецьких військ, і вони зразу ж розпочали наступ у глиб України.

Сподіваючися, що німці допоможуть звільнити Україну від більшовиків, Центральна Рада не протестувала проти їхнього наступу. Підштовхувала її на це антиукраїнська політика російських більшовицьких загонів, особливо ті страхіття, які чинили в Києві війська під командуванням Муравйова. На це посилався В. Голубович на судовому процесі, зазначивши, що коли радянські війська вступили в Київ, то відбувалося там таке, що перевершило всі припущення. Про це говорив і В. Винниченко на засіданні Малої Ради 28 січня 1918 року, нагадавши, як більшовики, захопивши Київ, «з ненавистю стали нищити все, що тільки бачили національно-українського, як вони ногами топтали портрет Шевченка, виганяли зі шкіл українських вчительок». «Все українське,— зазначав Винниченко,— здавалось їм контрреволюційним, бо їхня давня імперіалістична вдача не дозволяла їм дивитись інакше. Ще й тепер там, на півночі, в Петрограді, сподіваються, що Україна знов приєднається до Московщини... Вони там не можуть уявити собі, що в нас може бути своя душа. Вони думають тільки про наш хліб, про наше вугілля, руду й інше добро й досі ще не можуть згодитися, що ми маємо право відібрати те, що царі в нас награбували. Грабіжницькі, імперіалістичні звички там і досі ще живі й дужі...».

Чи не нагадують вам, читачу, ці слова нинішню ситуацію, коли в Санкт-Петербурзі спалюють опудало Президента України й виносять гасла, які ображають його честь і гідність, тільки тому, що українці забажали збудувати свою державу? Яка ж живуча імперська психологія!

Та повернімося до нашої теми. Опинившись під загрозою повної втрати української державності, керівники Центральної Ради змирилися з наступом німецьких військ, хоч ніхто з них не бажав окупації України. На судовому процесі на пряме запитання державного обвинувача Д. Мануїльського до В. Голубовича: «Суб'єктивно, ви хотіли, щоб німці зайняли Україну?» останній відповів: «Суб'єктивно я не хотів». А О. Севрюк, згадуючи свою зустріч з М. Грушевським у вагоні по дорозі між Сарнами й Житомиром, коли німецькі війська посувалися в Україну, пише: «Ми були вдвох, й проф. М. Грушевський плакав. Прихід німців на Україну був драмою й його особистого життя».

Уроки історії варто пам'ятати сучасним політикам.

Надія МИРОНЕЦЬ,
доктор історичних наук, професор кафедри новітньої історії України Київського державного університету.

Пошук

ОДН
ЇМ НЕ СУ

Душею з «призначенням чудови
княжну Варвар

Прошкуючи з вулиці Гоголя в Одесі до Сабанєєвого мосту, зупиняюся, як маю час, біля його правого крила й міркую: це ж десь отут у середині минулого століття стояв низенький, нічим не примітний будиночок, куди з пустельного зауральського степу подеколи доходили листи відданого царем у солдати визнаного вже тоді за велета поета й художника Тараса Шевченка. Знавці топографії старого міста твердять, буцімто будиночок той зберігався, але був чи то надбудований, чи й зовсім перемурований. Одне слово, долю його ще треба простежити — і коли оселя справді існує, на ній потрібно, як на мене, принаймні встановити пам'ятну дошку.

Адресаткою журних послань Шевченка була призабута нині письменниця Варвара Рєпніна. Їхні взаємини годі втиснути в ті жорсткі рамки соціологічної схеми, що їх тривалий час неодступно дотримувалися в колишньому Союзі дослідники життя і творчості Великого Кобзаря, чиї річниці вшановує ЮНЕСКО як генія не лише України, українства, а й усього людства. Вони, ці взаємини, неоднозначні, як тепер уживано казати, вивчення їх, власне, тільки-но розпочинається. Але палке співчуття, що його виявила Варвара Миколаївна до тяжкої долі Шевченка, вже робить їй честь. А що вже тоді Варвара Миколаївна усвідомлювала історичну велич Шевченка як гордості України, вищий вияв духу українського народу, робить їй ще більшу честь.

...Вони познайомилися в Яготині — родовому маєтку Рєпніних — пізньої осені 1843 року, наприкінці першої подорожі Шевченка рідною землею. Його, вже уславленого майстра пера і пензля, запросили виготовити дві копії з портрета батька Варвари Миколаївни — Миколи Григоровича, відомого державного діяча, героя Аустерліцької битви з Наполеоном, людини прямої і благородної, брата відомого декабриста Сергія Григоровича Волконського.

У гостинних Рєпніних Шевченко мав намір прожити тижнів зо два, а затримався майже на три місяці. Тут йому було напрочуд зручно й затишно. Блукаючи алеями напівздичавілого, забарвленого в багрянець саду, Тарас Григорович слухав розповіді Варвари Миколаївни про цькування її батька, який відзначався опозиційною вдачею і тим не подобався імператорському дворові, про заслання у сибірські нетрі родичів, що брали участь у декабристському русі, про подорож до Італії, де близьким другом Рєпніних став Микола Гоголь. Щира одвертість княжни викликала Шевченка на сповідь про страдництво його сестер, змучених кріпацтвом, про знущання, яких зазнав він сам від «рідного» поміщика, про болісні передчуття майбутніх нещасть.

...Й МИР

...Німеччині з українських військовополонених.

Німецькі представники відповіли, що переведення цих частин в Україну займе багато часу, і запропонували допомогу своїми регулярними військами. Керівники Центральної Ради змушені були погодитися на цей небажаний варіант, висунувши умову, щоб німецькі частини не йшли в середину України, а зайняли лише лінію північного кордону з Росією. Але не було підписано ніякої письмової угоди, яка регулювала б дії німецьких військ, і вони зразу ж розпочали наступ у глиб України.

Сподіваючися, що німці допоможуть звільнити Україну від більшовиків, Центральна Рада не протестувала проти їхнього наступу. Підштовхувала її на це антиукраїнська політика російських більшовицьких загонів, особливо ті страхіття, які чинили в Києві війська під командуванням Муравйова. На це посилався В. Голубович на судовому процесі, зазначивши, що коли радянські війська вступили в Київ, то відбувалося там таке, що перевершило всі припущення. Про це говорив і В. Винниченко на засіданні Малої Ради 28 січня 1918 року, нагадавши, як більшовики, захопивши Київ, «з ненавистю стали нищити все, що тільки бачили національно-українського, як вони ногами топтали портрет Шевченка, виганяли зі шкіл українських вчительок». «Все українське,— зазначав Винниченко,— здавалось їм контрреволюційним, бо їхня давня імперіалістична вдача не дозволяла їм дивитись інакше. Ще й тепер там, на півночі, в Петрограді, сподіваються, що Україна знов приєднається до Московщини... Вони там не можуть уявити собі, що в нас може бути своя душа. Вони думають тільки про наш хліб, про наше вугілля, руду й інше добро й досі ще не можуть згодитися, що ми маємо право відібрати те, що царі в нас награбували. Грабіжницькі, імперіалістичні звички там і досі ще живі й дужі...».

Чи не нагадують вам, читачу, ці слова нинішню ситуацію, коли в Санкт-Петербурзі спалюють опудало Президента України й виносять гасла, які ображають його честь і гідність, тільки тому, що українці забажали збудувати свою державу? Яка ж живуча імперська психологія!

Та повернімося до нашої теми. Опинившись під загрозою повної втрати української державності, керівники Центральної Ради змирилися з наступом німецьких військ, хоч ніхто з них не бажав окупації України. На судовому процесі на пряме запитання державного обвинувача Д. Мануїльського до В. Голубовича: «Суб'єктивно, ви хотіли, щоб німці зайняли Україну?» останній відповів: «Суб'єктивно я не хотів». А О. Севрюк, згадуючи свою зустріч з М. Грушевським у вагоні по дорозі між Сарнами й Житомиром, коли німецькі війська посувалися в Україну, пише: «Ми були вдвох, й проф. М. Грушевський плакав. Прихід німців на Україну був драмою й його особистого життя».

Уроки історії варто пам'ятати сучасним політикам.

Надія МИРОНЕЦЬ,
доктор історичних наук, професор кафедри новітньої історії України Київського державного університету.

Пошук

ОДНІЄЇ ДОЛІ ЇМ НЕ СУДИЛОСЯ

Душею з «призначенням чудовим» називав Тарас Шевченко княжну Варвару Рєпніну.

Прошкуючи з вулиці Гоголя в Одесі до Сабанєєвого мосту, зупиняюся, як маю час, біля його правого крила й міркую: це ж десь отут у середині минулого століття стояв низенький, нічим не примітний будиночок, куди з пустельного зауральського степу подеколи доходили листи відданого царем у солдати визнаного вже тоді за велета поета й художника Тараса Шевченка. Знавці топографії старого міста твердять, буцімто будиночок той зберігався, але був чи то надбудований, чи й зовсім перемурований. Одне слово, долю його ще треба простежити — і коли оселя справді існує, на ній потрібно, як на мене, принаймні встановити пам'ятну дошку.

Адресаткою журних послань Шевченка була призабута нині письменниця Варвара Рєпніна. Їхні взаємини годі втиснути в ті жорсткі рамки соціологічної схеми, що їх тривалий час неодступно дотримувалися в колишньому Союзі дослідники життя і творчості Великого Кобзаря, чиї річниці вшановує ЮНЕСКО як генія не лише України, українства, а й усього людства. Вони, ці взаємини, неоднозначні, як тепер уживано казати, вивчення їх, власне, тільки-но розпочинається. Але палке співчуття, що його виявила Варвара Миколаївна до тяжкої долі Шевченка, вже робить їй честь. А що вже тоді Варвара Миколаївна усвідомлювала історичну велич Шевченка як гордості України, вищий вияв духу українського народу, робить їй ще більшу честь.

...Вони познайомилися в Яготині — родовому маєтку Рєпніних — пізньої осені 1843 року, наприкінці першої подорожі Шевченка рідною землею. Його, вже уславленого майстра пера і пензля, запросили виготовити дві копії з портрета батька Варвари Миколаївни — Миколи Григоровича, відомого державного діяча, героя Аустерліцької битви з Наполеоном, людини прямої і благородної, брата відомого декабриста Сергія Григоровича Волконського.

У гостинних Рєпніних Шевченко мав намір прожити тижнів зо два, а затримався майже на три місяці. Тут йому було напродив зручно й затишно. Блукаючи алеями напівздичавілого, забарвленого в багрянець саду, Тарас Григорович слухав розповіді Варвари Миколаївни про цькування її батька, який відзначався опозиційною вдачею і тим не подобався імператорському дворові, про заслання у сибірські нетрі родичів, що брали участь у декабристському русі, про подорож до Італії, де близьким другом Рєпніних став Микола Гоголь. Щира одвертість княжни викликала Шевченка на сповідь про страдництво його сестер, змучених кріпацтвом, про знущання, яких зазнав він сам від «рідного» поміщика, про болісні передчуття майбутніх нещасть.

Їх заприязнила спільнота багатьох поглядів і настроїв, а можливо — й ретельно приховувана сердечна зваба. Зберігся огорнутий повівом романтичних роздумів лист Варвари Миколаївни до її духівника швейцарця Шарля Ейнара. Це справжня поема душі тридцятип'ятирічної самотньої жінки. В ньому знаходимо такі промовисті рядки: «...Звати його Шевченко. Запам'ятайте це йменння... воно належить до мого зоряного неба... Шевченко посів місце в моєму серці, я часто думаю про нього, я зичу йому добра й хотіла б сама прислужитися йому на добро... Шевченко мені не чужий... Я кохаю його і цілковито довіряюся йому».

Вельми стриманий, не схильний оприлюднювати свої інтимні настрої Шевченко залишив одне-однісіньке відоме широкому загалу свідчення своєї небайдужості до Рєпніної — віршову посвяту їй поеми «Тризна», датовану 11 листопада 1843 року. В ній він говорить про Варвару Миколаївну, як про «душу з призначенням чудовим», зізнається, що вона пробудила в н... «мрії про рай». Чи то ж тільки ...етична фігура?

На заваді подальшому зближенню Шевченка й Рєпніної стали, думається, і вікова — п'ять з лишком років — різниця між ними, і немалі земні відстані, що відділяли їх, і певна противага життєвих прагнень. Суттєве значе..., вочевидь, мали й пізніші захопл... Шевченка, відомі нам з письменницьких досліджень Марієтти Шагінян. Хоч образ Варвари Миколаївни, думається, ніколи не полишав серця поета. Через півтора десятка літ під враженням від одного знайомства він занотував у «Щоденнику»: «Вона... жваво нагадала своєю уривчастою прямою мовою, жестами й загалом зовнішністю мого незабутнього друга княжну Варвару Миколаївну Рєпніну».

На другому році каторжної солдатчини Шевченка родина Рєпніних перебралася з Яготина до Одеси і найняла в якогось Млодзецького будиночок біля Сабанєєвого мосту. Тарас Григоро... саме сюди сповіщав про своє пек...не становище в'язня, про несходиму пустелю, що розкинулася довкруж, нестерпний побут і водночас про ту людяну увагу, якою зненацька оточив його командир експедиції для опису Аральського моря Олексій Іванович Бутаков.

«...Це флотський офіцер й іноді буває в Одесі, у нього в Миколаєві родичі й рідні, — писав Шевченко Варварі Миколаївні. — Подякуйте йому за добре братнє зі мною поводження, він, якщо зустрінетесь з ним, розповість усі подробиці про мене».

Не поталанило Рєпніній побачитися з Бутаковим, майбутнім контр-адміралом, ученим-географом, порушником царевої заборони поетові писати та малювати. Та вона й без того, як могла, втішала Шевченка — і зворушливим словом (на щастя, збереглося кілька її листів до нього), і надісланими йому книгами Лермонтова та Гоголя, й обіцянками клопотатися перед «сильними світу сього» про полегшення його лихої долі. «Хай допоможе вам Господь всемогутній, — писала з Одеси навесні 1848 року, — понести до кінця важезний хрест ваш тією вузькою й скорботною стежкою, яку він проклав нам любов'ю і кров'ю своєю! За вас багато, багато молитв — а молитва задарма не пропадає». Осяяна добром її душа прагнула «побачення радісного, спільного». І Шевченко в новопетровській казармі на забутому Богом півострові Мангишлак теж марив таким побаченням, про що свідчить його епістолярний діалог з Рєпніною.

Підштовхувана ілюзорними сподіванками на те, що свояк Рєпніних — всесильний шеф жандармів граф Олексій Федорович Орлов спроможний на благородний вчинок, Варвара Миколаївна письмово звернулася до нього з проханням виявити до Шевченка милосердя. Два з половиною роки сумновідоме Третє відділення, чиїх казематів зазнав поет, збирало всілякі відомості та довідки про поведінку поета. Нарешті, влітку 1850 року Орлов конфіденціально попередив заступницю Тараса Григоровича, що її співчуття «згаданому рядовому», на погляд царя, непристойне, що своїми проханнями вона може зажити «неприємних наслідків».

Після цього зв'язки між Шевченком і Рєпніною урвалися. Звертаючись до чиновника Аркадія Миколайовича Венгжиновського, який переїжджав з Оренбурга до Одеси, поет благав його зустрітися з Варварою Миколаївною і розповісти про нього. Така зустріч, без сумніву, відбулася, бо ж Венгжиновський знайшов собі службу неподалік будиночка біля Сабанєєвого мосту. Однак настрахана сановним окриком з Петербурга Рєпніна і далі відмовчувалася. Її незагартовану життєвою борнею душу можна зрозуміти, а зрозумівши, можна й треба дарувати їй вимушену мовчанку, як це зробив пізніше сам Шевченко.

Востаннє Тарас Григорович звернувся до Варвари Миколаївни восени 1851 року: «...Напишіть йому (полковникові Ю. М. Матвєєву, одному з начальників поета — **Г. З.**) хоч декілька рядків, вас це не принизить, а задля мене буде суттєво корисним...»

Чи писала Рєпніна до Матвєєва? Навряд чи в неї було бажання ще раз зустрічатися з офіцером п'ятого корпусу жандармів, який передавав згадану уже відповідь Орлова. Не кожній жінці стає відваги знову й знову освідчуватися з «допильновувачами порядку».

Потяглися роки одірваності й болю. В задушливій азіатській глушині Шевченко згадував Варвару Миколаївну, схилившись над томиком гоголівських «Вибраних місць з листування з друзями», одержаним свого часу від Рєпніної. Як позаздрив би він їй, коли б знав, що в далекій Одесі княжна заледве не щодня бачиться з Миколою Васильовичем — то у себе вдома, то під час прогулянок на бульварі, то у брата, а то на морському березі.

Можна здогадуватися, що в зимовій Одесі 1851 року Гоголь брав до рук автопортрет поета, подарований ним Варварі Миколаївні, довідався від неї про тернистий шлях Шевченка, про те, як вичерпалася надія допомогти Тарасові Григоровичу вирватися із залізних лещат солдатщини. На жаль, лише здогадуватися.

...Вони знову зустрілися аж 17 березня 1858 року в Москві, куди перебралися Рєпніни з Одеси в розпал Кримської війни. Шевченко, що повертався із заслання, занотував у «Щоденнику»: «Увечері тихенько відвідав давно не баченого друга мого, княжну Варвару Миколаївну Рєпніну. Вона щасливо змінилася, погладшала й неначе помолоділа». Далі — ущипливе зауваження про святенництво, яке, однак, ніколи не сповідувала Рєпніна. Помилитися було легко: не бачилися майже півтора десятка років, змінилися обоє, йшли різними шляхами під знаком різних доль.

Однієї долі їм не судилося...

Григорій ЗЛЕНКО,
письменник, лауреат премії імені П. Г. Тичини.

Одеса.

ЧУ...

Репліка

У ...

ГОЛОС України

ризнила спільнота багатьох і настроїв, а можливо — й прихована сердечна зва- оїгся огорнутий повівом ро- х роздумів лист Варвари Ми- до її духівника швейцарця Ейнара. Це справжня поема ридцятип'ятирічної самотньої З ньому знаходимо такі про- рядки: «...Звати його Шев- Запам'ятайте це ймення... во- кить до мого зоряного неба... ко посів місце в моєму серці, думаю про нього, я зичу йо- а й хотіла б сама прислужити- на добро... Шевченко мені й... Я кохаю його і цілкови- ялся йому».

и стриманий, не схильний нювати свої інтимні настрої ю залишив одне-однісіньке ві- рокому загалу свідчення своєї кості до Рєпніної — віршо- тупу її поеми «Тризна», дато- листопада 1843 року. В ній ить про Варвару Миколаїв- о «душу з призначенням чу-

...ЇЇ ДОЛІ ...ИЛОСЯ

...ивав Тарас Шевченко ...ніну.

...ізнається, що вона пробуди- «мрії про рай». Чи то ж ...тична фігура?

...ваді подальшому зближенню а й Рєпніної стали, думаєть- ова — п'ять з лишком років ція між ними, і немалі земні що відділяли їх, і певна про- життєвих прагнень. Суттєве , вочевидь, мали й пізніші за- Шевченка, відомі нам з пи- цьких досліджень Марієтти Хоч образ Варвари Микола- мається, ніколи не полишав оета. Через півтора десятка раженням від одного знайом- занотував у «Щоденнику»: жваво нагадала своєю урив- рямою мовою, жестами й за- внішністю мого незабутнього княжну Варвару Миколаївну

...угому році каторжної солдат- евченка родина Рєпніних пе- з Яготина до Одеси і на- якогось Млодзецького буди- ля Сабанєєвого мосту. Тарас саме сюди сповіщав про не становище в'язня, про у пустелю, що розкинулася нестерпний побут і водночас одяну увагу, якою зненацька ого командир експедиції для ральського моря Олексій Іва- таков.

флотський офіцер й іноді бу- десі, у нього в Миколаєві ро- дні, — писав Шевченко Вар- олаївні. — Подякуйте йому братнє зі мною поводжен якщо зустрінетесь з ним, розс- подробиці про мене».

...аланилю Рєпніній побачитися вим, майбутнім контр-адмі- ченим-географом, порушни- поетової заборони писати ати. Та вона й без того, як шала Шевченка — і зворушено словом (на щастя, збереглося листів до нього), і надіслани- книгами Лермонтова та Го- біцянками клопотатися перед і світу сього» про полегшен- ихої долі. «Хай допоможе вам всемогутній, — писала з Оде- 1848 року, — понести до кезний хрест ваш тією вузь- орботною стежкою, яку він вам любов'ю і кров'ю своєю! гато, багато молитв — а мо- арма не пропадає». Осяяна душа прагнула «побачення спільного». І Шевченко в овській казармі на забуто- півострові Мангишлак теж ким побаченням, про що свід- о епістолярний діалог з Рє-

...хувана ілюзорними сподіван- те, що свояк Рєпніних — ий шеф жандармів граф Федорович Орлов спроможе- лагородний вчинок, Варвара на письмово звернулася до

нього з проханням виявити до Шевченка милосердя. Два з половиною роки сумновідоме Третє відділення, чиїх казематів зазнав поет, збирало всілякі відомості та довідки про поведінку поета. Нарешті, влітку 1850 року Орлов конфіденціально попередив заступницю Тараса Григоровича, що її співчуття «згаданому рядовому», на погляд царя, непристойне, що своїми проханнями вона може зажити «неприємних наслідків».

Після цього зв'язки між Шевченком і Рєпніною урвалися. Звертаючись до чиновника Аркадія Миколайовича Венгжиновського, який переїжджав з Оренбурга до Одеси, поет благав його зустрітися з Варварою Миколаївною і розповісти про нього. Така зустріч, без сумніву, відбулася, бо ж Венгжиновський знайшов собі службу неподалік будиночка біля Сабанєєвого мосту. Однак настрахана сановним окриком з Петербурга Рєпніна і далі відмовчувалася. Її незагартовану життєвою борнею душу можна зрозуміти, а зрозумівши, можна й треба дарувати їй вимушену мовчанку, як це зробив пізніше сам Шевченко.

Востаннє Тарас Григорович звернувся до Варвари Миколаївни восени 1851 року: «...Напишіть йому (полковникові Ю. М. Матвєєву, одному з начальників поета — **Г. З.**) хоч декілька рядків, вас це не принизить, а задля мене буде суттєво корисним...»

Чи писала Рєпніна до Матвєєва? Навряд чи в неї було бажання ще раз зустрічатися з офіцером п'ятого корпусу жандармів, який передавав згадану уже відповідь Орлова. Не кожній жінці стає відваги знову й знову освідчуватися з «допильновувачами порядку».

Потяглися роки одірваності й болю. В задушливій азіатській глушині Шевченко згадував Варвару Миколаївну, схилившись над томиком гоголівських «Вибраних місць з листування з друзями», одержаним свого часу від Рєпніної. Як позаздрив би він їй, коли б знав, що в далекій Одесі княжна залледве не щодня бачиться з Миколою Васильовичем — то у себе вдома, то під час прогулянок на бульвари, то у брата, а то на морському березі.

Можна здогадуватися, що в зимовій Одесі 1851 року Гоголь брав до рук автопортрет поета, подарований ним Варварі Миколаївні, довідався від неї про тернистий шлях Шевченка, про те, як вичерпалася надія допомогти Тарасові Григоровичу вирватися із залізних лещат солдатчини. На жаль, лише здогадуватися.

...Вони знову зустрілися аж 17 березня 1858 року в Москві, куди перебралися Рєпніни з Одеси в розпал Кримської війни. Шевченко, що повертався із заслання, занотував у «Щоденнику»: «Увечері тихенько відвідав давно не баченого друга мого, княжну Варвару Миколаївну Рєпніну. Вона щасливо змінилася, погладшала й неначе помолоділа». Далі — уцілливе зауваження про святенництво, яке, однак, ніколи не сповідувала Рєпніна. Помилитися було легко: не бачилися майже півтора десятка років, змінилися обоє, йшли різними шляхами під знаком різних доль.

Одніеї долі їм не судилося...

Григорій ЗЛЕНКО,
письменник, лауреат премії імені П. Г. Тичини.

Одеса.

ЧУМАЦЬКИЙ ШЛЯХ ПЕТРА

На перехрестях культури

У культурному житті Львова відбулися дві події, що збіглися в часі й просторі. Це вихід журналу «Мистецькі студії» і відкриття першої персональної виставки художника Петра Сипняка. Журнал заснований Клубом українських митців, що діє у Львові уже кілька років і об'єднує переважно молодих художників. А Петро Сипняк — один із організаторів і лідерів цього клубу. Програмні цілі Клубу і його часопису визначені в передньому слові:

«...Нереалізований досвід. Одне з трагічних породжень тоталітарного суспільства, яке привчало до муштри, маріонеткової слухняності, яке забирало розум, бо мало своїх ідолів, у яких треба було вірити до самозабуття. Факт нереалізації чогось, у своїй основі здорового й творчого, — це гальмо поступу. Цей біль відчувала свідома частина кожного з уярмлених поколінь. Ми, звані «вісімдесятниками», хочемо цей біль стишити. Ми хочемо бути милосердним поколінням. Ми хочемо відчути себе спадкоємцями великого досвіду великої нації. Нам потрібно відчути конкретику життя і конкретику творчості».

Якби шанувальники мистецтва не мали нагоди пізнати й оцінити конкретику творчості Клубу українських митців, можна було б дорікнути авторам цього маніфесту за пафос. Та нині ми є свідками трансформування конкретики життя у конкретику творчості...

Петро Сипняк приурочив відкриття першої персональної виставки до свого 33-ліття (магічна дата: час збирати каміння...). Художник не має наміру підсумовувати зроблене (у кількісних вимірах) і запропонував на суд шанувальників мистецтва своє нинішнє творче «я». На виставці експоновано вісімдесят чотири картини, написані упродовж минулого і на початку цього року. Якщо розділити назву цифру на кількість днів і ночей, не можна не подивуватися працездатності митця.

Домінантою виставки стала філософська «чумакіана». Уся історія нашого народу — то безконечний чумацький шлях, пошук «солі» життя. Воістину, щасливий той Майстер, який розділив із своїм народом чумацький шлях, а на тім шляху — ковток води, кусень хліба і безмежне зоряне небо. Колеги назвали Петра чумаком, і цим образом сказано дуже багато.

Днями побачила одну з картин Петра Сипняка «Площа Ринок» у службовому кабінеті директора Львівського підприємства лікарських препаратів Володимира Мусяновича.

— Для мене художник кінця двадцятого століття Петро Сипняк — така ж постать, як Леся Українка в літературі на початку століття, — поділився Володимир Михайлович.

Що й казати, несподіване порівняння, але... які очі — такий світ. А очам Володимира Михайловича можна довіряти: він не пропускає жодної виставки, жодної прем'єри у театрі.

Петро Сипняк — український інтелігент за способом життя і способом мислення. Йому болить усе те, що болить кожному митцеві в умовах тяжкого поєдинку культури і ринку. Та він вважає, що соціальна упослідженість, яка зачепила кожного з нас, не тільки не загальмує, а навіть стимулюватиме наше духовне самовираження. Коли кілька років тому друг Петра (також «чумак»!) народний артист України Святослав Максимчук привів мене до його майстерні-комірчини, я була вражена: як же тут працювати? Навіть ступити ніде. А Петро одказав, що дискомфорт також дає імпульс для творчості — через подолання. Невиправний оптиміст. Як усі «чумаки»...

Насамкінець додам, що Петро Сипняк — один із призерів бієнале «Львів — відродження 91». Його картина «Полудень» заслужила високу оцінку поважного журі, у складі якого були вітчизняні й зарубіжні митці, півроку подорожувала по Україні і невдовзі експонуватиметься за кордоном.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Репліка

ЯК КАРАСЬ У ТУРКА ПЕРЕКИНУВСЯ

Якось поцікавився у знайомого шахтаря: звідки в нього чисто російське прізвище Березьєв, яке аж ніяк не в'яжеться з його виразним галицьким акцентом.

— Та я з діда-прадіда Березій. То мене вже паспортисти «перехрестили».

Інший знайомий з глибокого родоводу Шкурупіїв, став Шкурупєєвим. А звідки взялися оті Фоменки, Єфімчуки, Нікітенки і безліч подібних «вихрестів»? Навіть прізвище нашого шановного міністра часто пишуть Ланової, хоч, напевне, він таки Лановий. Що ж, право кожного, як мовиться, хоч і горшком називатися. Однак у абсолютній більшості ті метаморфози прізвищ відбулися з волі «батюшок-грамотіїв» із ЗАГСів та паспортних столів. Правда, й вони ще не зовсім крайні, адже не мають під руками жодних святців-граматик, узгоджених хоча б з елементарними правилами української орфографії.

Заради справедливості треба сказати, що чимало дров наламано в тому генеалогічному лісі, як ще недавно говорили, «по просьбе трудящихся». Це здебільшого робилося за допомогою доточування закінчень -ов, -єв. Був Батіг — став Батогов, Довбня — Долбнєв. Знаю навіть Ахрєменкова. Справді, на які тільки жертви не підеш, щоб мати «культурний», а не «мужицький» вигляд.

Можна б, зрештою, і з гумором поставитися до цих метаморфоз-прізвищ, якби іноді не спричинялися вони до біди. Ось в одну з газет хлопчина з Одеси написав листа, що після смерті батька всій родині відмовляють у праві на спадщину, а дружині небіжчика — і в пенсії. А все тому, що до батькового прізвища десь хтось причепив оте -ов, він же не передав його у «спадок» дітям і жінці. А ось у жінки, яка нещодавно зателефонувала на Українське радіо, інша проблема. Виявляється, вона і чоловік — українці, а діти — вже «руські». То й запитує, як повернути чад своїх у рідну національну сім'ю. Звичайно, в цьому нічого страшного немає. Відомо, що коли Карась у турка перекинувся, то дістав лише прочухана від Одарки.

Україна вибороли самостійність. І, як стало відомо, вже до кінця року її громадяни мають одержати нові паспорти. Отже, здається, багатьом із нас захочеться заглибитися у власну генеалогію, бодай до діда, і дізнатися: був він Юхимчуком чи Єфімчуком, Гапієм чи Гапеєвим, Охріменком чи Ахрєменковим. Може, виникне бажання позбутися отих прізвищ-перевертнів. Це буде великою повагою і до предків наших, і до самих себе, адже не годиться носити одежу з чужого плеча, маючи не гіршу власну. Звичайно, тут є певні юридичні складності, на які, до речі, ніхто не звертав уваги, коли нівечив прізвища.

Володимир МОЛОДИК.

Добропілля
Донецької області.

УКРАИНЕ — «ВСЕУКРАИНСКИЙ РЫНОК»

Учредительное заседание Ассоциации состоится 17—18 марта 1992 года в Киеве.

ЦЕЛЬ СОЗДАНИЯ АССОЦИАЦИИ

Самое дорогое сырье для рыночной экономики — это не хлеб, нефть или лес, а информация. Кто владеет полной, актуальной и достоверной информацией, тот обречен на УСПЕХ.

Сегодня в мировой экономике только 3—5 процентов продукции реализуется через биржи, весь остальной объем реализации материалов, товаров и услуг осуществляется по прямым связям.

Главная задача Ассоциации — установить прямые связи между потребителями и производителями, создать цивилизованный рынок Украины с использованием компьютерной системы обмена информацией и взаимных расчетов.

ОБРАЩЕНИЕ К РУКОВОДИТЕЛЯМ ПРЕДПРИЯТИЙ

Глубокоуважаемые товарищи, коллеги, друзья!!!

Прогнозируя темпы перехода к рыночной экономике в Украине и в других странах СНГ, можно с полной уверенностью сказать, что он будет длительным и мучительным, если в кратчайшие сроки не решить вопрос массового распространения законодательной, нормативной, коммерческой и научно-технической информации. В США при наличии самой развитой в мире системы телефонии и компьютерных телекоммуникаций ежедневный объем рекламной и коммерческой информации в 40—60 раз превышает объем всей информации, публикуемой газетами СНГ.

Создание эквивалентной информационной инфраструктуры на Украине потребует десятилетий и сотен миллиардов долларов капиталовложений. Радикально изменить ситуацию и осуществить скачок в вопросе информационного обеспечения рыночной экономики и общества в целом может только широкомасштабное использование принципиально новых информационных технологий, таких, как Украинская электронная компьютерная газета «ВСЕ — ВСЕМ».

Идея предельно проста и состоит в том, что территория Украины практически на 100 процентов покрыта системой трансляции Украинского телевидения, и, следовательно, если днем во время перерыва телевещания (как раз в то время, когда люди находятся на работе), передавать со скоростью 1 миллион бит в секунду информацию для персональных компьютеров, то в течение одного часа ее можно передать примерно столько, сколько содержат 6000 газетных страниц или 100000 страниц машинописного текста (подробная информация об электронной компьютерной газете «ВСЕ — ВСЕМ» прилагается).

Научная и техническая разработка компьютерной газеты осуществлена в Институте проблем регистрации информации АН Украины, газета зарегистрирована в Госкомтелерадио Украины 8 февраля 1991 года, и за это время осуществлена передача более 100 выпусков газеты на всю левобережную территорию Украины. Помимо полностью автоматической обработки гигантских объемов информации с помощью электронной газеты можно организовать ряд бирж, информационных и справочных систем.

На 1992 год Киевское ПО «Электронмаш», Смелянский радиоприборный завод и ПО «Киевский радиозавод» запланировали выпустить 45 тысяч комплектов аппаратуры, что позволит в кратчайший срок объединить в единую информационную систему все крупные и средние административные, хозяйственные и коммерческие структуры Украины и сделать крупный шаг по пути создания информационной структуры современного общества и рыночной экономики.

С целью создания единой информационной сети, включающей все предприятия машиностроения и оборонной промышленности Украины, Промстройбанк, а в последующем предприятия добывающей промышленности, аграрно-промышленного комплекса, учреждения науки, предлагается создать Ассоциацию «Всеукраинский рынок» и Всеукраинскую электронную биржу.

Первым 1000 членам Ассоциации аппаратура может быть поставлена в течение марта-апреля этого года и предоставлена возможность для обмена информацией друг с другом и включения в Международную сеть компьютерных телекоммуникаций.

Каждый член Ассоциации может без дополнительной оплаты ежедневно передавать до 10 Кбайт своей рекламной, коммерческой и др. видов информации по каналам широкого вещательного телевидения с помощью компьютерной газеты «ВСЕ—ВСЕМ».

Задачи Ассоциации:

1. Создание Всеукраинской электронной биржи на основе предприятий оборонной промышленности и машиностроения с компьютерной системой взаимных расчетов.

2. Создание узла спутниковой связи для выхода всех членов Ассоциации в международные компьютерные сети в режиме «on line!».

3. Осуществление информационного обмена по компьютерным сетям друг с другом и с зарубежными источниками информации.

4. Создание и поддержка банков данных законодательной, коммерческой, научно-технической и других видов информации.

5. Создание информационных баз данных и распространение компьютерной информации с помощью компьютерной газеты «ВСЕ—ВСЕМ».

Учредительный взнос — 250 тыс. руб. или 25 тыс. долл., который после преобразования Ассоциации в Акционерное общество будет зачтен как акционерный капитал. Годовая абонентная плата — 50 тыс. руб. или 5 тыс. долл.

Мы обращаемся к вам, руководителям ведущих предприятий оборонной промышленности и машиностроения Украины, с предложением стать членами Ассоциации «Всеукраинский рынок» и принять участие в учредительном собрании Ассоциации, которое состоится 17—18 марта в Институте проблем регистрации информации АН Украины (г. Киев, ул. Шпака, 2, тел. 441-21-41, 441-21-93, 446-48-49, факс 446-14-91, телетайп 132607 Игла, Искра-2, 8-044-08283).

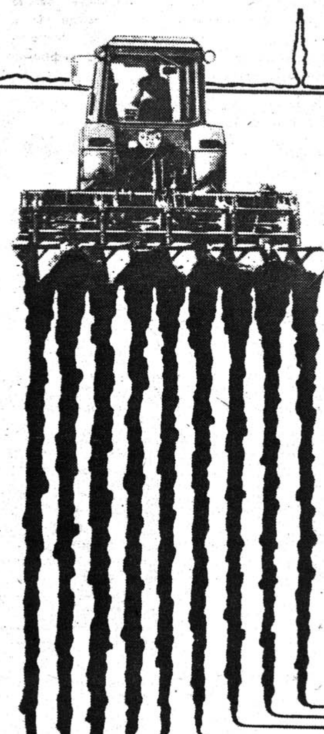
О вашем решении об участии в создании Ассоциации просим сообщить до 13.03.92 г. по указанному адресу.

Директор Института проблем регистрации информации АН Украины В. В. ПЕТРОВ.

Директор радиоприборного завода «Оризон» Ю. А. БАННИКОВ.

Генеральный директор Киевского ПО «Электронмаш» В. И. МОВА.

Директор ПО «Киевский радиозавод» Д. Г. ТОПЧИЙ.

Производственное объединение «Киевтрактородеталь» предлагает

НОВЫЕ ВЫСОКОПРОИЗВОДИТЕЛЬНЫЕ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ МАШИНЫ ДЛЯ ВОЗДЕЛЫВАНИЯ КАРТОФЕЛЯ ПО ИНТЕНСИВНОЙ (ГОЛЛАНДСКОЙ) ТЕХНОЛОГИИ.

ПРИОБРЕТЯ НАШИ МАШИНЫ, ВЫ СМОЖЕТЕ:

— ликвидировать ручной труд на прополке,
— исключить применение гербицидов,
— повысить урожай на 50—60 центнеров с гектара

Стоимость машин окупается приростом урожайности картофеля с двух гектаров!

КУЛЬТИВАТОР ВЕРТИКАЛЬНЫЙ ФРЕЗЕРНЫЙ КВФ-2,8

Предназначен для высококачественного рыхления почвы без оборота пласта, с одновременным прикатыванием почвы. Широко используется для предпосевной обработки почвы под картофель, овощные, бахчевые и другие культуры. Агрегатируется с тракторами марок МТЗ-80/82 с противовесом, ДТ-75.

КУЛЬТИВАТОР ФРЕЗЕРНЫЙ МНОГОПРОХОДНЫЙ КФМ-2,8

Предназначен для многократного окучивания посадок картофеля с одновременным рыхлением почвы и уничтожением сорняков методом присыпания в гребнях без применения гербицидов. Агрегатируется с тракторами марок МТЗ-80/82, МТЗ-100/102.

ДРОБИТЕЛЬ РОТОРНЫЙ ДБР-2,8

Предназначен для измельчения ботвы картофеля, выращиваемого на гребнях, и другой растительности перед уборкой. Выпускается также в варианте стеблеизмельчителя для работы на ровных поверхностях. Навесной. Агрегатируется с тракторами марок МТЗ-80/82, МТЗ-100/102.

БУРТОУКРЫВЩИК НАВЕСНОЙ БН-100А

Предназначен для укрытия землей кагатов картофеля, буртов свеклы и силосных траншей. Может применяться для рытья траншей. Агрегатируется с тракторами марок МТЗ и ЮМЗ.

ДЛЯ РАБОТЫ НА ОТКРЫТЫХ И ЗАКРЫТЫХ ГРУНТАХ:

КОПАТЕЛЬ ЛОПАТОЧНЫЙ КЛ-1,4

Предназначен для предпосевной обработки почвы на глубину до 20 см в теплицах, ягодниках, лесопосадках, на приусадебных участках и в фермерских хозяйствах. Навесной. Агрегатируется с тракторами марок Т-25А, Т-30А («Владимирец»).

АВТОЛЮБИТЕЛЯМ:

ТЯГОВО-СЦЕПНОЕ УСТРОЙСТВО

Модели 171.2707 к автомобилю «Москвич» 401, 412, 2138, 2140. Модели 4787.2707 к автомобилю «Жигули» ВАЗ-2101, ВАЗ-21011, ВАЗ-2103, ВАЗ-21013, ВАЗ-2106. Предназначено для шарнирной сцепки легкового автомобиля с прицепом и подключения его электрической сети к электрооборудованию автомобиля.

САДОВОДАМ И ОГОРОДНИКАМ:

НАСОС ПОРШНЕВОЙ С РУЧНЫМ ПРИВОДОМ НР-5

Предназначен для откачки воды из скважин и водоемов для полива приусадебных участков.

АВТОХОЗЯЙСТВАМ:

КОМПЛЕКТ «ИКАРУС»

Гильза, поршень, поршневой палец. К двигателю автобуса «Икарус».

ГОТОВИТСЯ К ВЫПУСКУ НОВАЯ МАШИНА

ДРОБИТЕЛЬ ВЕТОК ФРЕЗЕРНЫЙ ДВФ-100

Предназначен для превращения в щепу веток диаметром до 100 мм. Щепа может быть использована для мульчирования почвы, приготовления компоста, различных хозяйственных нужд. Навесной. Агрегатируется с тракторами марок Т-25А, Т-40М/40АМ.

Принимаются предварительные заявки.

Наш адрес: 252180, Киев, бульв. Ив. Лепсе, 16.
Телеграфный: Киев-180, «Лепсе».
Телетайп: Киев-131091, «Гильза».
Телефон: 488-01-54 (отдел сбыта).

BENJAMIN FRANKLIN FELLOWSHIP PROGRAM

OPPORTUNITIES FOR GRADUATE STUDY IN THE USA

The Government of the United States of America and American Embassies announce the Benjamin Franklin Fellowship Program which will provide:

125 Fellowships, one-year or two-years in length, for graduate study and professional internships in the USA, some of which may lead to a degree or certificate from a U.S. institution;

and

35 one-year, non-degree graduate study and professional training internships in the USA for those with a minimum of two years professional work experience in the field of specialization to which they are applying.

Fields:

Business Administration — Economics

Law — Public Administration

Competition for the Benjamin Franklin Fellowship Program is merit-based and open. Anyone meeting the criteria listed below is eligible to apply. Applicants must be citizens of Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Latvia, Lithuania, Moldova, The Russian Federation, Tajikistan, Turkmenistan, Ukraine and Uzbekistan. Applicants must:

Lack funding to study in the United States;

Be under the age of forty (40);

Hold an undergraduate degree (five-year program) with good academic standing;

Demonstrate proficiency in written and spoken English at the time of application;

Demonstrate professional aptitude and leadership potential in their field of specialization;

Have a minimum of two years of professional work experience if applying for the one year profesional training program;

Be able to begin studies in the United States in August 1992.

The Benjamin Franklin Fellowship Program does not discriminate on the basis of race, color, sex, religion, national and ethnic origin, handicap or disability.

Support for the program is provided by the United States Information Agency.

The program is administered by:

American Council of Teachers of Russian/American Council for Collaboration in Education and Language Study (ACTR/ACCELS)

Institute of International Education (IIE)

International Research and Exchanges Board (IREX)

Soros Foundation

Further information and instructions about how to obtain applications may be obtained by telephone from the address listed below.

Benjamin Franklin Fellowship Program
Karl Liebknecht Street, 12, Room 301
252021 Kiev, Ukraine
Telephone: (044) 291-5277
Fax: (044) 291-5696

Completed applications for the 1992 Benjamin Franklin Fellowship Program must be received at the above office by April 10, 1992. Early submission of applications is encouraged.

Note: Competition information for the 1993-94 Benjamin Franklin Fellowships will be available in Fall 1992.

В УСІХ ДІАПАЗОНАХ — ВІД ДОВГИХ ДО УЛЬТРАКОРОТКИХ ХВИЛЬ,

ВІД СУВЕНІРНИХ ДО БАГАТОХВИЛЬОВИХ МОДЕЛЕЙ —

ДОБРЕ ПРАЦЮЮТЬ РАДІОПРИЙМАЧІ КИЇВСЬКОГО ВО ім. С. П. КОРОЛЬОВА!

Об'єднання пропонує:
«МЕРИДІАН РП-308» — ДХ і СХ діапазони;
«МЕРИДІАН РП-309» — СХ і УКХ діапазони;
«МЕРИДІАН РП-310» — ДХ і
«МЕРИДІАН РП-248» — ДХ, СХ 2КХ і УКХ діапазони;
УКХ діапазони;
«МЕРИДІАН-Ф» сувенірний приймач з УКХ діапазоном.

ВІДПОЧИНЬТЕ У СВІТІ МУЗИКИ

РАЗОМ З «ОДІССЕЄМ»! — ЗАПРОШУЄ КИЇВСЬКЕ ВО ім. С. П. КОРОЛЬОВА

«ОДІССЕЙ»—це підсилювачі вищого класу НіГі з високою вихідною потужністю.

«ОДІССЕЙ»—незамінний елемент висококласних побутових радіокомплексів.

Презентуємо «ОДІССЕЙ 100У.021С» НіГі — підсилювач високої якості звучання, сучасного дизайну, з максимальною вихідною потужністю 2×100 Вт.

АДРЕСА ПІДПРИЄМСТВА-ВИГОТОВЛЮВАЧА: 252124, КИЇВ, БУЛЬВАР ІВАНА ЛЕПСЕ, 8, ВО ім. С. П. КОРОЛЬОВА, ВІДДІЛ МАРКЕТИНГУ І ЗБУТУ.

ТЕЛЕФОНИ: 483-41-47, 488-81-09.

Українське рекламне агентство.

Дарницький завод шляхової техніки

пропонує на продаж:

установки для перемішування та видачі розчину УБ — 342;

розчинонасоси;

причепи вантажністю 60 т;

розгонники шпал гідравлічні;

верстаки слюсарні;

монтувачки автомобільні;

приймає замовлення

на капремонт шляхової техніки на базі тракторів Т-130, ДЕТ-250 та їхніх двигунів.

Тел. **556-52-92.**

До уваги керівників підприємств, організацій, колгоспів, радгоспів та будівельних кооперативів.

Черкаський завод стінових матеріалів шукає ділових партнерів — споживачів силікатної цегли.

Вклавши свою частку в прискорення реконструкції нашого виробництва — **1 млн. карбованців** за **кожні 300 тисяч** штук цегли. Ви забезпечите пріоритет в постачанні Вам силікатної цегли в **1992 році** та починаючи з **1993 року постійно.**

Адреса: 257030, м. Черкаси, вул. Чкалова, 12 тел. 43-70-30, 43-70-98.

З пошти ветеранів

ПЕНСІЯ В ОДИН ДОЛАР

Ми, мешканці сіл Петрівки, Каіри, Красносілки Комінтернівського району, як і всіх інших в Україні, змалечку і до старості працюємо в сільському господарстві. Зранку на колгоспному полі, а другу зміну — на власній садибі. Зароблені в поті чола копійки клали в ощадкасу «на старість» та «на дітей». За багато літназбирали по 1000—2000 карбованців. Ще не так давно це були гроші! Можна було за них і одежину, і взуття купити. А сьогодні? Одного індика не купиш!

Чуємо від депутатів, читаємо в пресі порівняння карбованця з доларом. І соромно стає: пенсія багатьох наших ветеранів дорівнює 1—2 доларам. То як же може Прем'єр В. Фокін пропонувати, щоб наші заощадження в ощадбанку були збільшені лише вдвічі, коли ціни на більшість товарів зросли в десять-двадцять разів?

Просимо редакцію звернути на це увагу голови постійної Комісії з соціальних питань Верховної Ради України М. Білоблоцького та голови правління Ощадбанку України А. Колесникова.

Л. ПЕТРЕНКО,
ветеран праці.

Красносілка
Одеської області.

ДЕНЬ ЧИНОВНИКА-ПІШОХОДА

Щомісяця біля гастроному, що на вулиці Леніна, прямісінько навпроти Вінницького облвиконкому, спостерігаю своєрідну демонстрацію — великий натовп людей. Це — ветерани війни, інваліди, які за наше життя віддавали своє здоров'я. Стоять вони у довжелезній черзі за так званим «пайком» — кілограмом крупи та пляшкою олії.

Черга? Ні, таки демонстрація! Демонстрація проти бездушності і байдужості чиновників, які сидять у кабінетах на протилежному боці вулиці. Сидять вони і спокійнісінько спостерігають те неподобство.

Що ж, час скрутний, пайки поки що ветеранам вкрай потрібні. Але чому старі й не такі вже здорові люди мають мучитися, щоб купити отой стражденний пакет? У мене є конкретна пропозиція: календарний день, коли інвалідам і ветеранам війни мають давати пайки, оголосити днем чиновника-пішохода. Здогадалися? Усі керівні товариші й пани, які користуються державними машинами, оплачуваними нашими податками, йдуть на роботу й на базар пішки. А машини в цей день розвозять за конкретними адресами пайки інвалідам. Моя Вінниця могла б подати такий приклад й іншим обласним центрам, навіть і столиці України.

Ех, ввести б такий день! Тоді б інваліди й ветерани війни не почували себе людьми другого сорту.

Григорій УСАЧ,
письменник.

Вінниця.

ЗАІНДЕКСУВАЛИСЯ

У «Голосі України» було опубліковано повідомлення Міністерства статистики України, яке очолює М. Борисенко, про індекс споживчих цін фіксованого набору товарів та послуг, що входять до мінімального споживчого бюджету за грудень 1991 року, до рівня цін «павловської реформи» 2 квітня 1991 року. Цей індекс, твердять наші статисти, становить 167,1 відсотка.

Мені не відомий фіксований набір і розмір мінімального споживчого кошика, яким керуються індексатори. Зате усім людям відомо, що звичайнісінькі колготи для немовляти, які в квітні коштували 1 карбованець 30 копійок, у грудні продавалися за 30 карбованців. Ще не вивітрилося з пам'яті, що м'ясо (яловичина) у квітні ми купували один кілограм за 1 карбованець 90 копійок, у грудні за 7 карбованців 10 копійок, а сьогодні — ще в десять разів дорожче.

Якщо так індексуватимемо заробітну плату та пенсії, то багато наших трударів, а особливо пенсіонерів, будуть щодня не тільки голодні, а й невмиті.

Григорій ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ,
член соціальної комісії української Ради ветеранів війни і праці і Збройних Сил.

Київ.

НАШ «ХРЕЩАТИК»

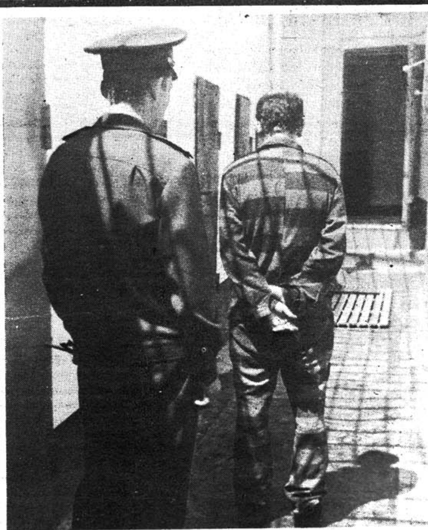
Скільки останнім часом було різних виборів депутатів, референдумів, але в наше село Ходорків Попільнянського району, що на Житомирщині, ніхто з високих керівників жодного разу не завітав. Та й як же вони завітають «легковушкою», коли й вантажівка тут потопає у калюжах! На цьому фото, яке надіслало до редакції, центральна вулиця села — Савиницька. «Наш Хрещатик», — жартують односельці. Бачите, який прибраний! А людям по цій вулиці доводиться їздити на станцію Скочище. Біда!

Досі в селі немає радіо. До «перебудови» було. Але ось уже два роки, як чомусь зняли лінію. Куди ми тільки не зверталися, в які двері не стукали — мовчанка. Дуже просимо редакцію допомогти. Жити нам лишилося мало, може, на старість хоч почуємо по радіо якісь радісні новини, а потім, подолавши вуличні перешкоди, радуватимемо сусід сусіда.

В. ДИРУК,
мешканка села.

Житомирська область.

Порушуємо проблему

УВ'ЯЗНЕНОГО ОБДИРАЄ... ДЕРЖАВА

Проста з юридичної точки зору справа: вчинено злочин, відбувся суд. Одних він визнав потерпілими, інших — правопорушниками. І засуджених до позбавлення волі змусив відшкодовувати заподіяні потерпілим збитки. Здавалося б, питань немає. Та саме тут вони якраз і виникають.

До прокуратури і судових органів різних рівнів часто звертаються громадяни зі скаргами на те, що за виконавчими листами не отримують матеріальної компенсації від своїх кривдників з місць позбавлення волі. Недавно кілька таких скарг надійшло в управління по виконанню покарань УВС Львівської області. Зупинюся на одній. Так, миргородець В. Хоменко пише, що ось уже понад рік не одержує грошей за виконавчим листом від засудженого А. Павленка, який відбуває покарання в установі суворого режиму на території Львівської області. В чому ж тут справа? Хто винен? Спробую пояснити.

Після прибуття в місце позбавлення волі засудженого А. Павленка було працевлаштовано зварником на дільницю металообробки за відрядною оплатою праці. Згідно з чинним законодавством 50 відсотків заробітку засудженого відраховується на користь держави, потім із суми, що залишилася, по черзі йдуть: оплата за утримання засудженого, виплата аліментів і лише потім здійснюються відрахування за виконавчими листами. На жаль, заробітку засудженого А. Павленка не вистачає на покриття всіх цих відрахувань, хоча він виконує та перевиконує норми виробітку.

Наприклад, у грудні 1991 року йому було нараховано 333 карбованці 6 копійок. Половина цієї суми пішла державі. З суми, що залишилася, а саме з 166 карбованців 53 копійок, було здійснено такі виплати: за харчування — 68 карбованців 23 копійки, аліменти — 81 карбованець 65 копійок, гарантована сума (10 відсотків від 166 крб. 53 коп.) — на придбання предметів першої потреби. Отож, як би Павленко не намагався краще працювати, його витрати будуть завжди більшими, ніж заробіток.

Тут ми маємо один з парадоксів тюрми. Рішення судового органу не можна виконати через недосконалість кримінально-виконавчого законодавства і тієї політики, яку проводить держава. Ситуацію погіршує ще й та обставина, що значну частку з виробничого прибутку таких установ держава знову ж таки забирає у свій бюджет. А її можна було б використати для поліпшення побутових умов засуджених, збільшення їхнього заробітку, сплати боргів за виконавчими листами. В минулому році з прибутків установ області в державний бюджет переведено 5 мільйонів 54 тисячі карбованців, а це 37 відсотків загальної суми прибутку. У цьому році заплановано перерахувати вже 6 мільйонів 768 тисяч. В нинішній ситуації зробити це буде вкрай важко.

Виробництво в місцях позбавлення волі функціонує на тих самих засадах, що й підприємства усіх галузей народного господарства. Немає жодних пільг. На 1992 рік обсяг виробництва у нас становить 115 мільйонів карбованців, з них 82 мільйони — державне замовлення. Однак це замовлення нічим не забезпечене: ні металопрокатом, ні електродвигунами, ні кабельною продукцією, ні лісоматеріалами. Сьогодні засуджені не тільки не мають можливості сплачувати за виконавчими листами, а й не можуть зі свого заробітку навіть прохарчуватися.

Я знаю, що підготовлено і, мабуть, незабаром в уряді та Верховній Раді розглядатиметься пакет законів про пенітенціарну систему України. В нових законах, напевне, враховуватимуться вимоги міжнародних документів у галузі прав людини та боротьби із злочинністю. Це, звичайно, добре. Та для їх реалізації потрібні кошти, й немалі. Як швидко знайде їх уряд республіки?

Валентин ЗБИРАЛЬ,
інструктор управління по виконанню покарань УВС Львівської області, капітан внутрішньої служби.

P. S. Коли матеріал було підготовлено до друку, з МВС України повідомили, що Кабінет міністрів змінив умови відрахування із заробітної плати ув'язнених.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок — 441-89-61
телефакс — 224-72-54
Відділ реклами — 441-89-44
Бухгалтерія — 441-88-71

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж у березні 363.464.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311039.

1 2 3 4 5 6 7 8 9